

Jahodový král

Rudolf Strimpl

Čtení pro rodiče, děti a pamětníky jahodového království v Posázaví a Povltaví
v kresbách Magdaleny Timplové
s texty Jindřicha Brože, Václava Šmeráka a Ludmily Vodehnalové

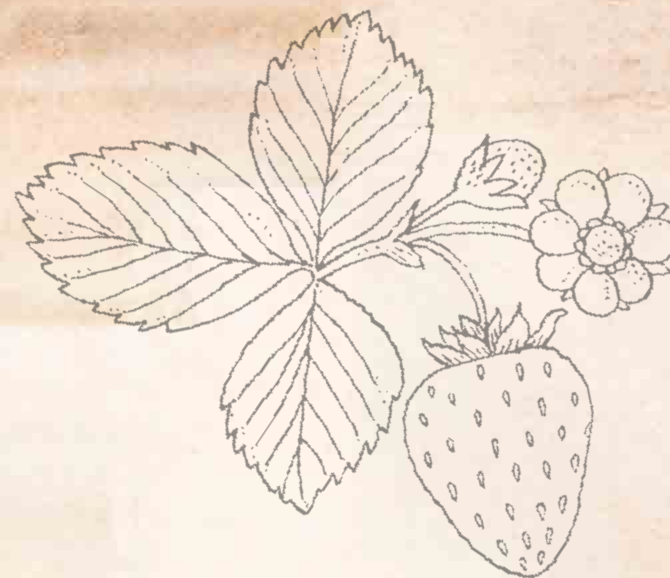
INFO SEŠIT

MEZI ŘEKAMI, z. s.

*Knížku věnujeme Aničce, Jakubovi, Janu Tichých
a všem dětem co mají rády jahody.*

Poděkování Ludmile Vodehnalové, ředitelce ZŠ Netvořice a Václavu Šmerákovi za stálou propagaci odkazu Rudolfa Strimpla a všem, kteří vznik Info sešitu podpořili.

MEZI ŘEKAMI, z. s.

Obec
Krňany

Městys
Netvořice

SDH Teletín

město
Neveklov

Středočeský kraj

Zpracováno podle kroniky rodu Strimplů

- © Mezi řekami, z.s.
- © Magdaléna Timplová, grafika, komiksové kresby, obálka
- © Jindřich Brož, historie a doba R. Strimpla
- © Foto: archiv Václav Šmerák, archiv Muzea hlavního města Prahy

ISBN 978-80-260-9944-4

*Z Ameriky do Čech
120 let velkoplodých jahod v Čechách
1896 – 2016*

Život, doba a příběh Jahodového krále z Posázaví a Doultaví

*Rudolf Strimpl
(9. V. 1859 – 15. III. 1920)*

Toto je příběh člověka, který se sice narodil do velké doby a pozoruhodného prostředí, ale díky vlastnímu charakteru, schopnostem a výjimečným osobním kvalitám se jim vymykal do té míry, že s nimi nikdy tak docela nesplynul. A to přesto, že se o to z celého svého velkého srdce tolik snažil. Což však není a ani nebývá žádná tragédie, nýbrž vcelku přirozený osud všech velkých, výjimečných osobností, anebo – chcete-li – lidí.

Záměrem tohoto zpracování autentické biografie Rudolfa Strimpla je tento podivuhodný, nicméně přirozený paradox vysvětlit a současně přiblížit současným čtenářům muže, který tak výrazně poznamenal kraj kolem soutoku Sázavy s Vltavou.

Kdysi a vlastně dodnes.

První čas a svět příštího Jahodového krále

Malé a zkyslé, přihrbené a smutné, zamlklé a zmarněné bylo město Praha v době mládí našich praotců. Město české, ale ovládané německým erárem, korunované královským hradem, v němž sídlili už jen králové sesazení, sevřené hradbami, proti nimž nikdo neútočil, prolezlé špicly, již neměli koho špiclovat, protože nikdo si už netroufal mluvit jak cítil, město vytržené z proudu dějin, ostalé v snovém, nesmyslném středověku.

(Vladimír Neff)

Tak se Praha padesátých let devatenáctého století jevila jednomu z největších českých prozaiků a tak ji také líčí v úvodu první části své jedinečné a dodnes hledané pentalogie „Sňatky z rozumu“. Přitom na této jeho vizi nebude jen něco, nýbrž hodně.

Nechtěným, nicméně nanejvýš výmluvným dokladem toho nejsou ani tak dochovaná svědectví pamětníků a příslušné literární památky, nýbrž celý potěšitelně rozsáhlý soubor pohlednic a fotografických dokladů, které se z oněch časů rovněž nabízejí. Protože je pořídili zpravidla mistři svého oboru, jimž je možno věřit, ukazují nám (v příznačném černobílém provedení, jak jinak) Prahu šedou a neveselou. Nikoli tedy rozmarně bizarní a přitažlivou, jak si ji v duchu vybavujeme my, ale naopak překvapivě oprýskanou a jaksi omšelou. Nejen vedlejší plácky a uličky, avšak také hlavní třídy a velká náměstí se na těchto historických snímcích jeví jako bez života a nad tím vším se obvykle tyčí masa tehdy ještě jaksi nedokončeného Hradu se slepými a jaksi programově neotevíranými okny.

Není divu – v roce 1859, jemuž se budeme odteď věnovat, uplynulo od neúspěchu původně tolik nadějného roku 1848 celých dlouhých deset let, naplněných navíc útlakem, špatnostmi a dusnem nahonem restaurovaného

Metternichova, nyní ovšem Bachova absolutismu. Není tedy divu, že obyvatelé toho města, udolaní už násilným pádem původních ideálů o svobodě a vlastní lepší budoucnosti, žili (anebo spíš přežívali) tuto dobu co nejpríhodněji příkrčením, zakřiknutím a také preventivně šedí. Těžko říci, zda je kdovíjak vzrušovaly zprávy z bojišť v Itálii, kde Rakousko právě vedlo válku se Sardinií a zejména s Francií. A to přesto, že se názvy krvavých válečných polí u Magenty a zejména u Solferina již brzy staly součástí lidového folklóru.

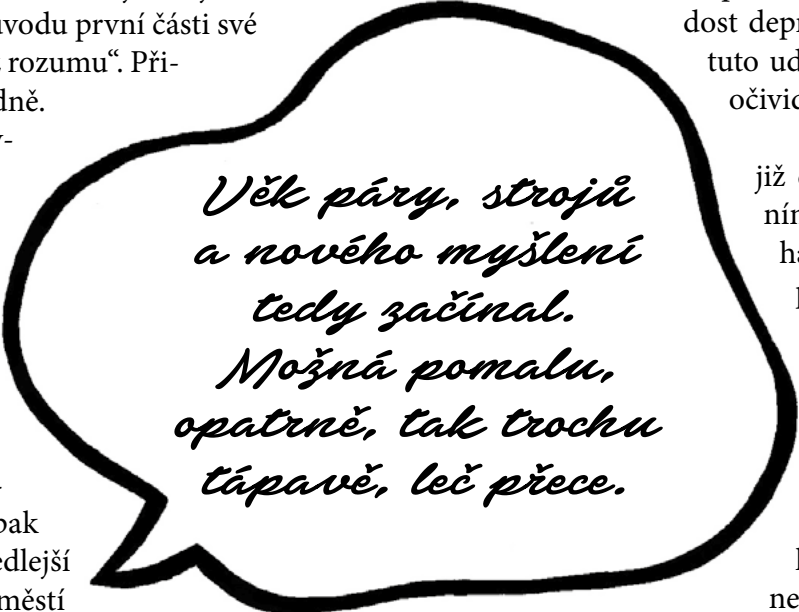
Praha tedy byla v těchto padesátých letech dnes již předminulého století městem podivně ztichlým, unylým, poněkud zapšklým, nanejvýš provinciálním, které mohlo na časy své slávy už jen vzpomínat. Přesně tak, jak o ní psal Vladimír Neff.

Pro nás je to však svět, do kterého se 9. května toho roku narodil Rudolf Strimpl.

Avšak přesto, že jsme místo jeho narození vykreslili jako dost depresivní a bez budoucnosti, nedá se říci, že by tuto událost souběžně neprovázely jiné, řekněme, že očividně nadějnější momenty.

Jen pro drobné dokreslení tohoto tvrzení: již dříve vstoupil nový věk do města vybudováním plynáren ve Vršovicích a na Smíchově. Praha stále intenzivněji využívala zbrusu nového parastrojního spojení s venkovem, neřku-li s nejbližší okolní Evropou, a její dosavadní dusivé sevření pořád ještě úředně platným, ale historicky a konečně i vojensky již obytým fortifikačním systémem nápadně polevovalo. Začalo se však také s budováním městské kanalizace – asi aby bylo už v zárodku odvráceno latentní nebezpečí těchto novinek – z dosavadní obecní stráže pro dozor nad pražskými sady byla poprvé zřízena městská policie.

Na nároží Hybernské a Havlíčkovy ulice byl hned proti průčelí budovy nádraží Státní dráhy otevřen reprezentativní palác velkopodnikatele Vojtěcha Lanny, na místě dnešního Smetanova divadla, chcete-li Opery, vzniklo Novoměstské divadlo a na Národní, tehdy ovšem Ferdinandově třídě, velkolepá Česká spořitelna, asi jako symbol teď už vysloveně českého

*Věk páry, strojů
a nového myšlení
tedy začínal.
Možná pomalu,
opatrně, tak trochu
tápavě, leč přece.*

finančnictví. Tyto, ale také četné další architektonické monumenty poloviny 19. století nejen obdivujeme dodnes, ale už ve své době začaly významně utvářet novou, anebo dokonce moderní tvář města na Vltavě.

Stavělo se tedy jinak, ale také se začínalo jinak myslet a jistě i žít. Dosavadní usilování o českou autonomii, výrazně utlumené po roce 1848, získávalo svou mnohem konkrétnější podobu, na české politické scéně se počaly objevovat nové a alespoň zatím nezprofanované osobnosti a český politický život se začínal nejen utvářet docela po novu, ale současně s tím i radikalizovat, což se projevilo nejen v širším rámci obecného sdružování, ale také v oblasti ducha, věd a umění.

Založením „Jednoty pro dostavbu chrámu sv. Víta“ mělo být patrně poukázáno na velkou národní minulost. Ale současně s malíři, sochaři, architekty a dramatiky „Generace Národního divadla“ se etablovali už i „mladí“, kteří v čele s Nerudou, Fričem, Hálkem, Světlou, Heydukem, Sabinou a Barákem založili almanach „Máj“ jako platformu pro prezentaci vlastního uměleckého stylu a myšlení, ale také jako zárodek celé řady dalších výbojů moderní české literatury a umění.

Jan Neruda na to vydal svou prvotinu „Hřbitovní kvítí“ a Vítězslav Hálek, již mnohem vyzrálejší a v té době nanejvýš populární, básnickou sbírku „Večerní písně“.

Tohle všechno by však bylo asi jen těžko možné bez toho, že se zmíněný ministerský předseda Alexandr Bach, neblahé zosobnění kvalit předešlé doby, poděkoval rovněž 22. srpna 1859. Načež se „mladý císař“ František Josef I. – zjevně pod tíhou dojmu z italského válečného výprasku, který on i jeho země utrpěly již v červenci téhož roku, nechal prostřednictvím Nejvyššího manifestu slyšet, že bude rozvinováním bohatých duševních a hmotných sil, jakož i přiměre-

nými opravami zákonodárství nadále usilovat o vnitřní blahobyť Rakouska.

Co slovo, to perla. Ale obecně se liteře císařova ediktu věřilo, protože dával naději do budoucna. A to v té době rozhodně nebylo málo.

Po manifestu ostatně podivuhodně brzy opravdu následovalo již dlouho předtím očekávané a žádané zrušení dávno zastaralého cechovního systému, jenž byl nahrazen novým oficiálním živnostenským řádem. A protože jeho regule již i oficiálně legalizovaly svobodu podnikání (včetně konkurence a volných tržních vztahů), byly tak položeny vpravdě solidní základy dovršení kapitalistických společenských vztahů v rámci monarchie.

Těžko říci, zda to byl právě tento dokument, jeho obsah i smysl, co poprvé po tak dlouhé době alespoň poněkud provětralo pražské ulice, ale byl neobyčejně významný především tím, že poprvé nabídl možnosti právě té části podnikavců, kteří se již brzy tak významně uplatnili nejen v Praze, v Čechách a ve světě podnikání, průmyslu a obchodu vůbec natolik, že už tehdy vznikly kromě celé řady relativně menších továren a podobných výrobních zařízení napříště tak dominantní výrobní giganty, jako „Pražská železářská společnost“ a „Spolek pro chemickou a hutní výrobu“ v Ústí nad Labem. Jakkoli se toto všechno dělo zprvu nenápadně a jaksi jen mimoděk, nastal tak totiž čas grunderů.

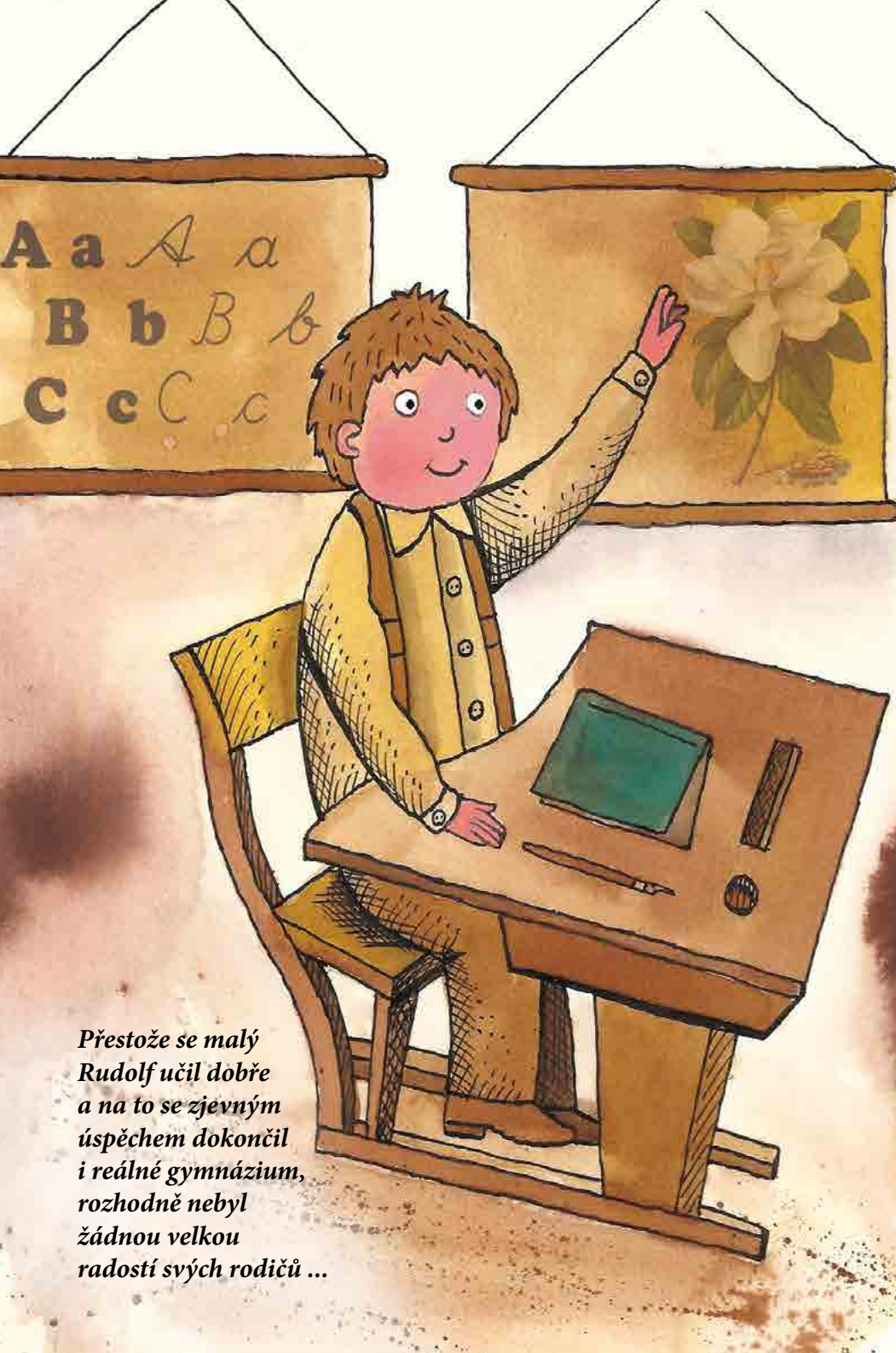
A řekneme rovnou, že to byl čas a také svět soupeřících, kolegů a příštích konkurentů Rudolfa Strimpla.

Věk páry, strojů a nového myšlení tedy začínal. Možná pomalu, opatrně, tak trochu tápavě, leč přece.

Přesto, že bychom nechtěli jakkoli předbíhat, řekneme rovnou, že ačkoli nic z toho nemohl Rudolf tou dobou chápat ani vnímat, zejména jemu nemohly sudičky věnovat již do kolébky hodnotnější a významnější dar.

Malý Rudolf se svou chůvou

*Přestože se malý
Rudolf učil dobře
a na to se zjevným
úspěchem dokončil
i reálné gymnázium,
rozhodně nebyl
žádnou velkou
radostí svých rodičů ...*

Dětství a učňovská léta

Kvapem rostoucí Praha měnila se v devatenáctém století ve složení svého obyvatelstva i ve hmotných podmínkách a způsobem jeho existence. Rostla z tíchého provinciálního města na velkoměsto. Nový život měnil krok za krokem, takřka neznatelně, i všechny poměry.

(Zdeněk Wirth)

V Čechách a jistě také v Praze bývá v květnu obzvlášť krásně. Mizejí už i poslední resty uplynulé zimy, aby je vzápětí nahradila pravá záplava nových květů a nejsvěžejší mladé zeleně. Příroda i lidské bytosti se probouzejí k novému životu a i ti nejzavilejší pesimisté v tom čase vidí příští věci přece jen příznivěji.

Květen, nota bene devátý, jistě má v novodobé historii jasně čitelné a zcela nepochybné souvislosti. S nedělí 9. května 1859 tomu tak ale ještě zdaleka nebylo – už proto, že tento rok byl poznamenán zatím docela jinými událostmi a zájmy.

Domácí, tedy české, najmě pražské poměry jsme již probrali. Avšak kromě rakousko-italsko-francouzské války i s jejími bitvami u Magenty a Solferina, i tím následujícím pro Rakousko tak potupným mírem ve Villafranca, o kterém jsme se rovněž zmínili, neušlo toho roku ani v Čechách pozornosti sjednocení dvou poněkud exotických balkánských knížectví Moldávie a Valašska v Rumunské království, protihabsburské povstání ve Florencii, Modeně a Parmě ani blahořečení moravského mučedníka Jana Sarkandera papežem Piem IX.

Současně s tím však ve světě Charles Darwin publikoval svou stěžejní práci „O původu druhů“, jíž docela rozkotal dosavadní posvátné a nedotknutelné dogma o stvoření člověka Pánembohem, jistý G. R. Plante uvěznil elektrinu v prvním olověném akumulátoru, což pro náš příběh o Rudolfu Strimplovi teprve bude důležité a firma STANDARD OIL zahájila ve Spojených státech vrtání prvních ropných studní.

Inu, pořád se něco dělo. V každém případě byl právě tohle svět, do kterého se onu neděli 9. května 1859 s největší pravděpodobností krásného, spanilého dne narodil Rudolf Strimpl.

Nebyl sám – také v roce 1859 se totiž narodilo mnoho jiných, právem vzpomínaných osobností. Opravdu jich bylo víc, a tak si jen pro formu

v této souvislosti připomeňme spisovatele Karla Václava Raise, hudebního skladatele Josefa Bohuslava Foerster, malíře a výtvarníky Vojtěcha Bartoňka a Bohdana Kaminského anebo třeba knihkupce, sběratele a fotografa Zikmunda Reacha.

Co je to ale platné, protože, jak už to tak bývá, pro jeho rodiče Vojtěcha a Veroniku Strimplovi muselo být to bezbranné a jistě ukřižené batole, které tehdy chovali úplně poprvé, naprosto jedinečné.

Zda se narodilo do domu v Kaprově ulici číslo 45 štěstí anebo ne – to je otázka, kterou lze jen těžko zodpovědět, zejména z dnešního pohledu.

Konkrétními detaily stran tohoto domu ani autentickými informacemi o něm sloužit nemůžeme krom toho, že jej lze nalézt již na plánu města z roku 1782. Pražský rodný dům Rudolfa Strimpla totiž vzal za své už dávno, doslova smeten asanační vlnou z přelomu 19. a 20. století.

Zřejmě proto, že se historie svým způsobem pravidelně opakuje, už tenkrát (podobně jako je tomu tak mnohde dnes) zvítězila vůle lobby mocných stavebních developerů zmocnit se nanejvýš cenných nových stavebních pozemků, tak zajímavě umístěných v samém středu města. Tuto soustředěnou sílu nakonec nezdolala ani úporná obrana sofistikovanější části jinak rozvážných pražských občanů, ani usedavý pláč milovníků starožitností a stavebních památek, ani vášnivý manifest „Bestia Triumphans“, jímž toto činění odsuzovali bratři Mrštíkovi a celá kolem nich soustředěná umělecká komunita: pražský magistrát přece jen začal na konci 19. století masívní a celoplošnou demolici Židovského města.

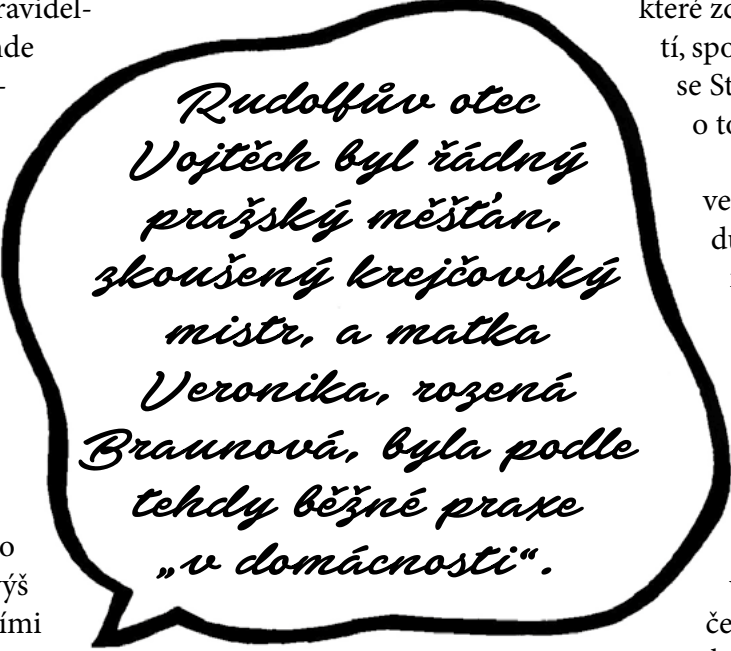
A tak podobně jako dům v Kaprově ulici číslo 45 byla zlikvidována celá tato sice bizarní a nanejvýš romanticky vyhlížející, nicméně hygienicky a tehdejšími životními podmínkami nevyhovující městská čtvrť, rozprostírající se původně zhruba mezi Haštalským pláckem a dnešním náměstím Jana Palacha a Staroměstským náměstím a Vltavou. Načež nám souvislá zástavba exkluzivních činžáků, kterou dnes známe, vystavěných zpravidla ve všemožných historizujících stylech až po tehdy moderní secesi, řekne o původním starém Židovském městě, respektive Josefově, jen velmi málo.

Ve své době bylo něco takového snad na místě. Praha tak ale přišla o podstatnou část své historické podoby. Také tedy o místa, uličky, dvorky a zastrčené plácky, po nichž se batolíval Rudolf Strimpl ještě jako dítě. Z dnešního pohledu se proto můžeme jen ptát, o co by bylo dnešní město cennější v případě, kdyby zde bývala vůle odolat zvůli tehdejších stavebních podnikatelů a uchovat jej tak až po naše časy.

Ano, Rudolf Strimpl se opravdu narodil v zavedené pražské rodině a v solidním měšťanském domě. Alespoň na pohled. Jak ale dokládají už třeba podivuhodně zachovalé fotografie exteriéru Kaprový ulice, které v těch místech stačil pořídit fotograf Jindřich Eckert ještě před asanací, kdovíjak hóch nóbl tohle bydlení zrovna nebylo. Předasanační „Kaprovka“ totiž měla s pohodlím a komfortem více méně palácových domů, které zde vyrostly v prvních dekádách dvacátého století, společného očividně málo. A jak to bylo doopravdy se Strimplovými a jejich společenským postavením, o tom se můžeme také jen dohadovat.

Protože se křestní jméno, jímž byl obdařen, ve Strimplovic rodu předtím neobjevuje, lze mít důvodně za to, že šlo o určité podlehnutí aktuální módní vlně. Rudolf totiž nebyl pokřtěn ani tak po renesančním císaři Rudolfovi II., příteli a ochránci pražských Židů, jako mnohem spíše po tehdy značně populárním habsburském korunním princí, jenž se narodil ve Vídni jen o pouhý rok dříve. Rudolfův křest tedy docela dobře mohl být výsledkem obmyslného počínání jeho rodičů, kteří pokládali za vhodné pokřtít jej podle potenciálního příštího českého krále. Že to s Rudolfem Habsburským nakonec dopadlo docela jinak, jim ovšem vyčítat nemůžeme. Nebyli ani zdaleka sami, koho pozdější aféra v Mayerlingu překvapila. Jak si ale již brzy řekneme, s Rudolfem Strimplem tomu bylo ostatně docela podobně.

Rudolfův otec Vojtěch byl řádný pražský měšťan, zkoušený krejčovský mistr, a matka Veronika, rozená Braunová, byla podle tehdy běžné praxe „v domácnosti“. Není sice známo, že by Rudolf Strimpl ve svém pozdějším

*Rudolfův otec
Vojtěch byl řádný
pražský měšťan,
zkoušený krejčovský
mistr, a matka
Veronika, rozená
Braunová, byla podle
tehdy běžné praxe
„v domácnosti“.*

životě tento fakt jakkoli výrazně prezentoval, ale podle místa jeho narození, konečně i se zřetelem na charakter a určité dominantní momenty jeho životní cesty, je možné předpokládat, že Strimplovy židovské prostředí značně ovlivňovalo.

Třebaže bylo židovství Strimplových – jestliže se o něm vůbec dá hovořit – pouze vlažné, nemohlo spolu s prostředím, ve kterém v okolí Kaprovy ulice vyrůstal, senzitivní a citlivou mysl malého Rudolfa nepoznamenat. Asi v tom nebylo zrovna hledání kořenů náboženské víry po rodičích, ale určitě musel být okouzlen už pouhým prolézáním místních koutů i nejroztodivnějších zapomenutých zákoutí, která zpravidla nenavštěvovalo ani slunce ani lékař. Asi v temnu a stínech tehdy ještě stojícího Židovského města nehledal přímo Golema ani poslední stopy po slavných židovských rabínech. Jistě tam ale nacházel na každém svém dětském, a pak už i jinošském kroku především příklady celkové místní bída a místy až otřesné chudoby, s nimiž se zde potkával, a které zřejmě už tehdy zásadním způsobem formovaly jeho příští sociální citění.

Rudolf tedy tak jako tak přináležel k obci, která – uzavřená a soustředěná sama do sebe – žila v Praze už předtím dobrých tisíc let. Buď jen adresou a nebo přímo původem, obojí je možné.

Bylo a nebylo to dobré. Jak je dobře známo, židovská komunita trpěla prosouvou výlučnost a izolovanost v okolním, ji obklopujícím, křesťanském prostředí často celkovou nepřízní, a navíc celkem pravidelným násilím. V době Rudolfova dospívání byli již Židé vysvobozeni ze svých ghett už i oficiálně a stali se tak minimálně do hrůz první poloviny dvacátého století třetí integrální součástí pražského česko-německého živlu.

Avšak právě proto, že židovství zatím nebylo touto budoucí katastrofou postiženo, musíme tento fakt chápat správně, respektive právě z hlediska času prvních let života Rudolfa Strimpla v druhé polovině devatenáctého století. Jisté je, že valná část pražských Židů nikdy nepřekročila svůj stín

a nevymanila se z chudých, ne-li přímo nuzných poměrů, v nichž tehdy žila. Tito Židé tak sice mimoděk, nicméně výrazně, tvořili platnou součást právě toho koloritu, jenž vzal za své zásadní asanaci jejich dosavadního světa. Na druhé straně se však díky celkovému uvolnění ve společnosti a pádu dosud pevných hranic uvnitř společnosti, které je předtím tolik vázaly, až překvapivě mnozí muži tohoto rodu uplatnili v nové moderní době, přitom zpravidla skvěle.

Něco takového přitom umožnila nejen jejich příslovečná píle, vnucená jim v běhu předchozích staletí, nýbrž paradoxně především ona historická výlučnost, konkrétně „jiné“ uvažování, jiný způsob nazírání běžných věcí a jiný způsob chování na trhu, v obchodě a v podnikání. Právě díky naznačenému myšlenkovému posunu a rovněž tak díky své přirozené pili i vytrvalosti a paradoxně i onomu „jinému“ nazírání okolního světa a jiné praxi v obchodě a v podnikání se tedy tito úspěšní Židé postupně stali třetí, ale neméně významnou součástí dosavadní česko-německé majority, což sice může být jeden z klíčů k pozdějšímu úspěchu také v případě Rudolfa Strimpla, to bychom však zatím až příliš předbíhali.

Přestože se malý Rudolf učil dobře a následně se zjevným úspěchem dokončil i reálné gymnázium, rozhodně nebyl žádnou velkou radostí svých rodičů – alespoň ve stylu tehdejších optimistických barvotiskových kalendářů.

Dnes to můžeme rozsoudit asi jen těžko. Ale podle všeho nebyl kontakt syna a rodičů rozhodně ideální. S maminkou Veronikou to zřejmě ještě šlo, ta jej milovala. Ale konflikty s otcem byly na denním pořádku, a navíc sílily, jak Rudolf dorůstal. Ještě že měli druhorozenou a z jejich pohledu přece jen poněkud slibnější dceru Vronu a po ní i další dvě - Marii a Žofii. Ty jim snad dělaly větší radost.

Říci jen tak, zda tyhle potíže přicházely a odcházely v reakci na zjev-

*Od kluka, který
vyrůstá v nuzném
a nezdravém prostředí
tehdejšího Židovského města,
přirozeně není možné
čekat, že z něj vyroste
vzorový atlet.*

nou patriarchální dominanci otce Vojtěcha, je složité, ale bylo na tom hodně. Rudolf totiž neposlušal, vzdoroval a míval svoji hlavu, někdy snad až příliš. Jako těžko zvládnutelné, problematické dítě a dost komplikovaný mladý muž tedy nezapadal do daného prostředí a rozhodně tedy nebyl splněným snem dominantního otce a podléhající, starostlivé matky. Co je však zřejmě ještě horší, a to zřejmě proto, že u jeho kolébky musela kromě dobrých sudíček stát navíc ještě víla dramatu Melpomene, Rudolf nebyl po těle nikterak zdrav.

Od kluka, který vyrůstá v nuzném a nezdravém prostředí tehdejšího Židovského města, přirozeně není možné čekat, že z něj vyroste vzorový atlet. Jenomže Rudolf byl slabý, neduživý a postonával až příliš i na místní poměry. Protože celková úmrtnost tehdejších mladých varovala víc než zřetelně, otec se tedy rozhodl k navýsost rozhodnému kroku, který sice byl zřejmě až na samé hranici rodinných možností, přesto však ve zřejmé snaze dostat syna na zdravý vzduch, koupil domek v přípražských Počernicích. Jen tak mimochodem – také tento počin je docela dobře možné chápat jako platnou indicii pozitivní židovské emancipace v Čechách druhé poloviny 19. století.

Podářilo se a Rudolf na venkově zesílil a pozdravoval se. Můžeme se však zase jen ptát, zda tento pozitivní vývoj nenastal spíš proto, že se v tamní péči své babičky z matčiny strany příhodně vymanil z bezprostředního otcova vlivu.

Dejme tomu, že „Počernice“ zachránily Rudolfovi holý život. Ale vyhráno zdaleka nebylo, vlastně vůbec ne.

*Stále postonávající
Rudolf na venkově zesílil
a pozdravoval se.
Možná, že lékem
byla sama
příroda,
kterou měl
tak rád ...*

*Namísto čerstvého vzduchu
počernického venkova
byl Rudolf nucen se dál potýkat
s železářským zbožím ...*

První doteky velkého světa

Vídeň si navenek zachovala pověst šťastně v tanec a hudbu skolébaného města bezstarostných lidiček, trochu nedbalých, ne příliš snaživých, ne příliš zdatných, ale dobrých a milých.

Komu však jest souzeno, aby zde žil, ten toho nepochopí. Zlobí se.

(Hermann Bahr)

V roce 1877 bylo Rudolfu Strimplovi nádherných osmnáct let, měl po maturitě na reálce, ale to obojí bylo asi tak to jediné a poslední, co jej mohlo těšit. Nebyl totiž zdrav, ani teď ne. A co horšího, jeho celkový fyzický stav nedovoľoval ani další studium, k němuž měl jistě talent i chuť.

V nitru duše se ale chtěl stát zahradníkem. V tom záměru určitě byla dílem přirozená reakce na vymanění se z tísně rodného města, dílem oslnění krásou a přívětivostí spanilého českého venkova anebo první přímá indicie jeho podvědomého vztahu k přírodě, který se zejména v jeho případě vyjeví později, kdo ví... V každém případě však všechno dopadlo docela jinak, protože do Rudolfova života znovu vstoupil otec, a to s razancí jemu vlastní.

Vojtěch, anebo Adalbert Strimpl, chcete-li, když už nemohl mít ze syna studovanou autoritu se zajištěnou budoucností, rozhodně nemohl přimnout, že z něj bude jenom nádeník v čísi cizí zahradě. A protože to byl stále on, dopustil se při té příležitosti vůči synu Rudolfovi další fatální chyby. Patrně v jinak celkem pochopitelné snaze, aby ze syna bylo alespoň něco, jej totiž donutil opustit prostředí, ve kterém mohl ještě vcelku dobře přežít, a dal ho, graduovaného abiturienta, do učení k mistru Blechovi na pražském Václavském náměstí. Což by sice, obecně vzato, sice nemusela být zase tak velká katastrofa, kdyby tam ovšem nebyl pan Blecha majitelem a provozovatelem železářského krámu.

Takže se stalo z dnešního hlediska cosi naprosto neslýchaného: namísto čerstvého životadárného vzduchu a klidu a míru počernického venkova se Rudolf Strimpl musel potýkat v tmavém nevětraném kvelbu s železářským zbožím, ke kterému měl jednak bytostnou nechuť, jednak jej jeho váha, neskladnost a špína fyzicky ničily. A když zrovna nerobotoval ve skladu, tahal po Praze káru se zakázkami svého šéfa.

Ačkoli se říká, že každá životní zkušenost je dobrá, o této to ve Strim-plově případě zřejmě neplatí. Jestli vůbec něco, rozhodně se totiž z obchodování s železem naučil velmi málo a z obchodování v Praze patrně už vůbec nic. A o tom, jak mu asi bylo z pohledů bývalých spolužáků, s nimiž se na pražských bulvárech špinavý, zubožený a zapražený do přetěžkého vozíku s železem nemohl nepotkávat, raději už vůbec nepřemýšlejme. Avšak i to-muto martýriu nastal konec, i když řekněme rovnou, že vůbec ne ideální – praxe v železářském závodě pana Blechy totiž přinesla své, Rudolf Strimpl znovu onemocněl, tentokrát ale už opravdu vážně.

Tyfus není z medicínského hlediska žádná legrace ani dnes, ale v době, o které hovoříme, to byla například spolu se záškrtem a tuberkulózou vysloveně smrtelná nemoc. Avšak proto, že jeho Bůh znovu a odteď i tolikrát jindy stál na jeho straně, Rudolf tohle fatální ohrožení přece jen přežil.

To bylo v létě roku 1879. Stál tak znovu před otázkou, co vlastně dál.

Byla však zodpovězena celkem brzy – asi že se v otci Vojtěchovi hnulo svědomí, dovolil tehdy jakž takž pozdravenému synovi, aby tento-krát zásadně změnil prostředí. A tak, aby si to otec nakonec snad ještě nerozmyslel, Rudolf Strimpl usedl 28. srpna toho roku s matčíným požehnáním na nádraží Františka Josefa do vlaku a už o několik hodin později z něj vystoupil na stejnojmenném ko-lejišti, to už ale ve Vídni.

Za těch dosavadních dvacet let jeho života se svět změnil nejen tak, jak jsme to už popsali, ale vůbec. Avšak zatím co se Praha své zmíněné provinciálnosti teprve zbavovala, vše kolem bylo už dáv-no v dynamickém, převratném pohybu.

Rakousko sice už před třinácti roky prohrálo další válku, tentokrát tu „Němců s Němci“ – s Pruskem, ale jako novodobá rakousko-uherská monarchie se mělo znovu čile k světu. Také tuto zemi výrazně poznamenal nejnovější rozmach věd, průmyslu, zeměpisných objevů, nových technologií

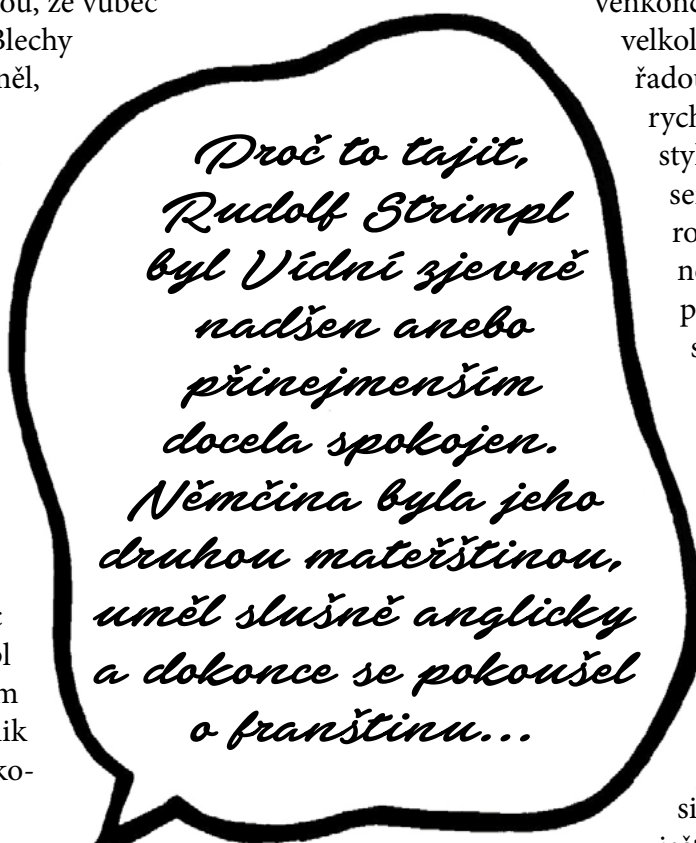
a konec konců i umění, především však i výrazný posun obecného myšlení a dosavadní hierarchie dosud nepostižitelných hodnot.

Podobně, anebo dokonce stejně tomu bylo ostatně i s Vídní – jen co se zbavila tísnivého prstence barokních bastionů, které ji relativně nedávno ochránily i před Turky. Avšak na rozdíl od Prahy, která se opevnění zbavi-la v roce 1867 a zřizovala na jeho místě sice malebné, nicméně venkoncem rozmařile zbytečné sady a parky, tady vznikaly velkolepě pojaté funkční okružní bulváry, lemované celou řadou významných impozantních novostaveb. Město tak rychle získávalo právě ten význam, věhlas a valčíkový styl, které jej měly proslavit odteď patrně na věky. Právě sem se sjížděli ti nejambicióznější a nejlačnější z celého rozsáhlého habsburského soustátí, aby tak vzniklo na-nejvyš multikulturní, dokonale rozkastované a přitom podivuhodně homogenní společenství, nad kterým stáli už jen bůh a obecně uznávaný a respektovaný cí-sař, jehož dny se ale naopak zdály být stále zřejměji sečteny.

Císařská Vídeň druhé poloviny 19. století tedy opravdu byla evropským velkoměstem své doby, byla si toho vědoma a chovala se tak.

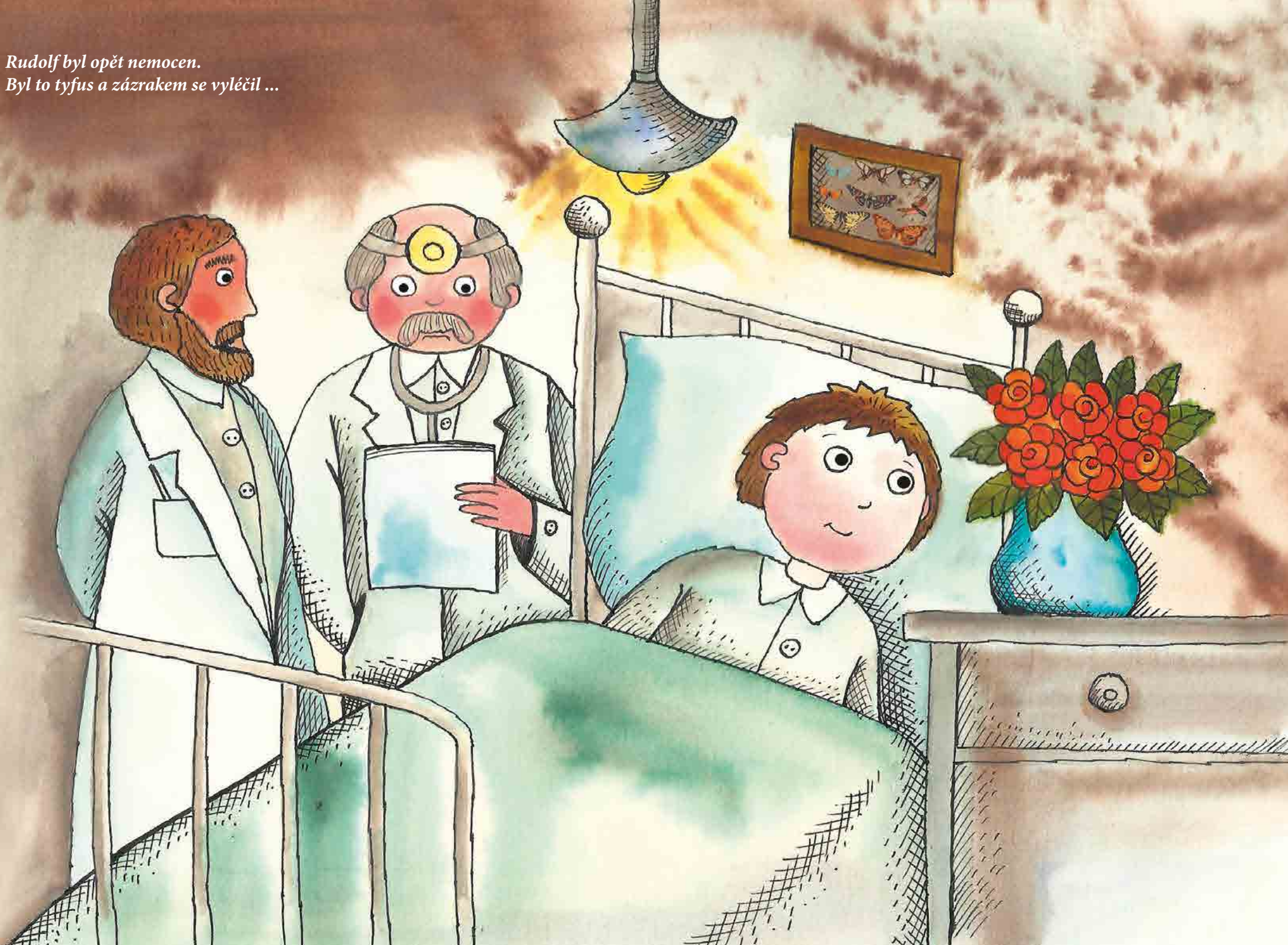
Strimplův příchod sem mu neodvratně musel přivodit hned dvojí šok: jednak z až příliš patr-ného všeobecného rozdílu mezi vším, co za sebou nechal v Praze, a tímto skvělým městem, jednak překvapení z prvního přímého doteku ciziny. Přitom si právě tento strhující prožitek bude odteď opakovat ještě mnohokrát, ale čím častěji se tak stane, tím více a silněji ho bude znovu a znovu lákat.

Proč to tajit, Rudolf Strimpl byl Vídní zjevně nadšen anebo přinej-menším docela spokojen. Němčina byla jeho druhou mateřštinou, uměl slušně anglicky a dokonce se pokoušel o franštinu, takže se zde sžil jistě dob-ře. A to přesto, že i tady prakticoval v železářském obchodě. Na Grinzinger-Strasse číslo dva a čtyřicet, v 16. okrese, a to celé dva roky. Ale protože jeho zdejší šéf nebyl žádný pan Blecha z Václavského náměstí, tady se mu vedlo. Dokonce do té míry, že se k jistě nemalé radosti svého otce, jemuž o tom

*Proč to tajit,
Rudolf Strimpl
byl Vídní zjevně
nadšen anebo
přinejmenším
docela spokojen.
Němčina byla jeho
druhou mateřštinou,
uměl slušně anglicky
a dokonce se pokoušel
o franštinu...*

Rudolf byl opět nemocen.
Byl to tyfus a zázrakem se vyléčil ...

pilně referoval, v tomto oboru i řádně vyučil.

To, že zde ve zřejmé pohodě velmi dobře prožil celé následující dva roky, může být docela věrohodnou indicií Strimplovy přirozené empatie, vstřícnosti a umění včas a správně se domluvit. Ale i jinak se o něm píše jako o veselém mladém muži, který nekazil zábavu a obvykle si také díky svému jazykovému nadání dokázal najít správnou cestu k okolí. Ve Vídni se tedy uvedl dobře a už to hodně napovídá o pravých důvodech jeho pozdějšího zdaru.

Když se však na to, tedy na podzim roku 1881, vrátil zpátky do Prahy, mnoho se Rudolfovi na výběr nenabízelo, obzvlášť při jeho vždy nedostatečné tělesné dispozici. Nakonec přijal místo příručího v krámu své sestry Vrony. Je-
nomže mezi přijal a uvítal byl nanejvýš výrazný rozdíl, zejména v jeho případě. Asi pro něj Praha opravdu nebyla Vídeň a možná, že v centru monarchie až příliš zblízka přivoněl ke kouzlu dalek, Rudolf Strimpl mu neodolal, tento pražský pokus o solidní usazení vzdal a vydal se na cesty.

Načež se zase můžeme jen podívat tomu, že tento neduživý mladík, jenž vlastně nedávno předtím sotva utekl hrobníkovi z lopaty, ještě v tomtéž roce jen tak vykonal pouť přes Alpy do Říma a přes Terst, Tyroly a Bavorsko pak i zpátky do Čech, přitom vesměs pěšky. Buď byla taková doba nebo hnala Rudolfa světem tak silná žízeň po pořád nových zážitcích, po nichž tolik toužil a které jej čekaly už za nejbližším obzorem.

Tohle všechno, i když to vzbuzuje respekt, však nebylo téměř nic proti tomu, co se mělo před Rudolfem Strimplem teprve rýsovat.

A už brzy!

Rudolf se na podzim roku 1881 vrátil zpět z Vídně do Prahy a nakonec přijal místo v krámu své sestry Vrony ...

„Nový svět“

Západ představoval v očích Američanů vždycky nadějeplný kraj. Tuto vizi posilovaly i zprávy o nerostném bohatství ve formě drahých kovů. Nové osadníky, držitele nové půdy, podnikatele a průmyslníky tedy Západ lákal a nabízel jim skvělou budoucnost.

(Josef Opatrný)

Amerika - to byl v Evropě pojem, nejpozději od počátku 19. století. Ale současně také symbol spásy a přežití pro celé generace Evropanů, které k tomuto kontinentu právě tak vzhlížely. Doposud poněkud mlhavé představy o původní tak trochu nečitelné vzbouřené anglické kolonii, ležící až kde-si daleko za mořem, totiž tou dobou začínaly získávat až podezřele rychle mnohem ostřejší kontury.

Na mapě světa, přiložené k této útlé knížce, vyhlíží žlutě vyznačené Spojené státy více méně jen nenápadně, alespoň zatím. To však je a zejména bylo pouhé zdání, protože právě už s počátkem 19. století začínala tato „velká republika“ získávat na politickém a zejména hospodářském významu. Po tom, co se zdejší osady vlastní silou nejprve odtrhly od metropolitního Londýna a co přestály tomu nadcházející válku s Francií a s Velkou Británií, počaly se vymezovat i na kontinentě směrem na jih i dál a dál na západ. Současně s tím však také odstartoval napříště tak bouřlivý rozvoj zemědělství a zejména průmyslu. Zejméná potom, co skončil aveškerá destrukce Občanské války a Spojené státy popadly druhý dech – mohutný a zdravý, protože teď už jen v duchu zásad, filozofie a pracovních návyků Severu.

Jestliže jsme však o podobně dynamickém vývoji hovořili v souvislosti se střední Evropou, v USA se tak dělo v porovnání se „starým kontinentem“ prakticky od počátku jaksí na druhou. To přinejmenším. Takže

zde hned po místních drobných manufakturách vznikaly na tu dobu rovnou vpravdě mamutí železářny, strojírenské a zpracovatelské závody i další výrobní střediska, měrou své produkce a obecným výkonem s Evropou brzy jen těžko srovnatelná. To vše si ovšem kromě strmě rostoucí spotřeby základních surovin a materiálu přirozeně žádalo příslušnou nezbytnou výrobní sílu, ale i tato otázka se ukázala jako řešitelná.

Po Otcích poutních a po prvních amerických osadnících sem totiž nejprve zamířili snad všichni Irové, vyhladovělí a pronásledovaní ve své vlasti, a po nich další statisíce těch, kteří nějak doplatili na krach evropské revoluce v osmačtyřicátém roce. Kromě nadšenců, vzrušených představou rychlého zbohatnutí po nálezích hromad zlat na západě severoamerického

světa, se sem však současně stěhovaly postupně i další doslova miliony, které ve svých starých evropských vlastech ztratily už i poslední naděje na slušnou obživu. Třebaže si určité národnostní skupiny udržely v USA svou kulturní i společenskou výlučnost dodnes, nejpozději během poloviny 19. století tak v tomto věčně neklidném a pulzujícím Melting Potu vznikl z těchto přistěhovalců mohutný, stále početnější a navíc kompaktní a na svou novou vlast hrdý národ.

Dnes se můžeme blahovůli, se kterou tehdejší evropské vlády přijímaly oficiální vstřícnou americkou imigrační politiku, jen podívat, protože rozhodně nešlo jen o vysmívání import evropského sociálního odpadu, nýbrž především o přísun vesměs obětavých, nenáročných

a často navíc kvalifikovaných pracovních sil. Ale když tento nanejvýš významný fakt mocným v Evropě konečně došel, bylo už pozdě, protože se mezitím přes přívětivá a snad každého nového příchozího přijímající imigrační střediska přesunula do vytoužené Ameriky síla, která především udělala ze Spojených států velmoc. Posléze natolik silnou, že po tom, co vítězstvím ve válce se Španělskem a s Mexikem dokončila základní obrys teď už

*Víme
o něm, že pohrdl
pohodlím v kupeckém krámu
jedné ze svých sester a vydal se
na cesty po Evropě. Jak se mu
líbily Alpy a co přesně hledal
až v Římě, nevíme ...*

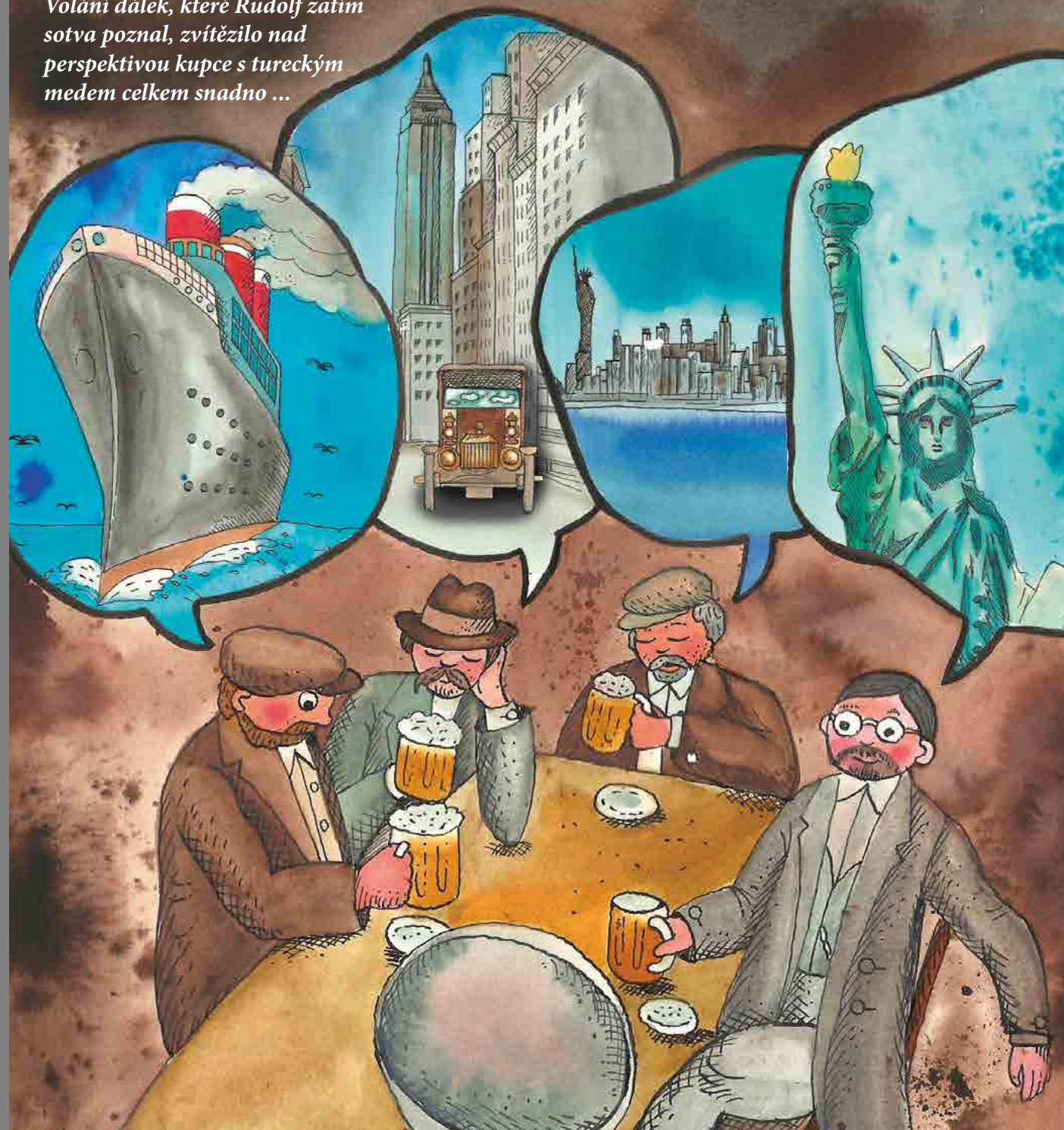
všech svých oficiálních hranic a navíc se pevně usadila v Karibiku, v Tichomoří a až na Dálném východě, mohla díky své ani tak živé síle, jako spíš ekonomické moci a mohutnosti vlastního výrobního potenciálu vyhrát a ukončit už i první světovou válku.

To bychom však opět zbytečně předbíhali, protože nic z toho mladého Rudolfa Strimpla v Praze po jeho návratu z Vídně nezasáhlo. Tedy – alespoň zatím ne.

Víme o něm, že pohrdl pohodlím v kupeckém krámu jedné ze svých sester a vydal se na cestu po Evropě. Jak se mu líbily Alpy a co přesně hledal až v Římě, sice nevíme. Zato se však nikdy poté netajil tím, že neuspěl v Terstu. Ačkoli měl v tomto světovém přístavu – na jedné straně pořád ještě součásti rakousko-uherského mocnářství, na straně druhé však více méně italském městě – údajně přislíbené místo, byl zde pro svou fatální tělesnou slabost odmítnut, a to přes doloženou praxi, odbornou způsobilost i relativně nevšední jazykové znalosti. V případě mladíka, který předtím pěšky a v plné síle projde stovky a možná tisíce kilometrů Evropou, nota bene přes její nejvyšší velehory, to sice překvapí, bylo tomu ale tak.

Když mu v Terstu ještě ke všemu ukradli pas, nebylo zbylí a vrátil se do Prahy. Ale: chycen-li drápkem, lapen ptáčkem celý, a tak přestože mu zde otec na to zařídil v suterénu jejich domu v Kaprově ulici docela slibný obchod se zbožím koloniálním, volání dále, které zatím sotva poznal, ale zřejmě po nich tím víc toužil, zvítězilo nad perspektivou kupce s tureckým medem, kořením, fíky, datlemi a pravým jamajským rumem celkem snadno. A to přesto, že si

Volání dále, které Rudolf zatím sotva poznal, zvítězilo nad perspektivou kupce s tureckým medem celkem snadno ...

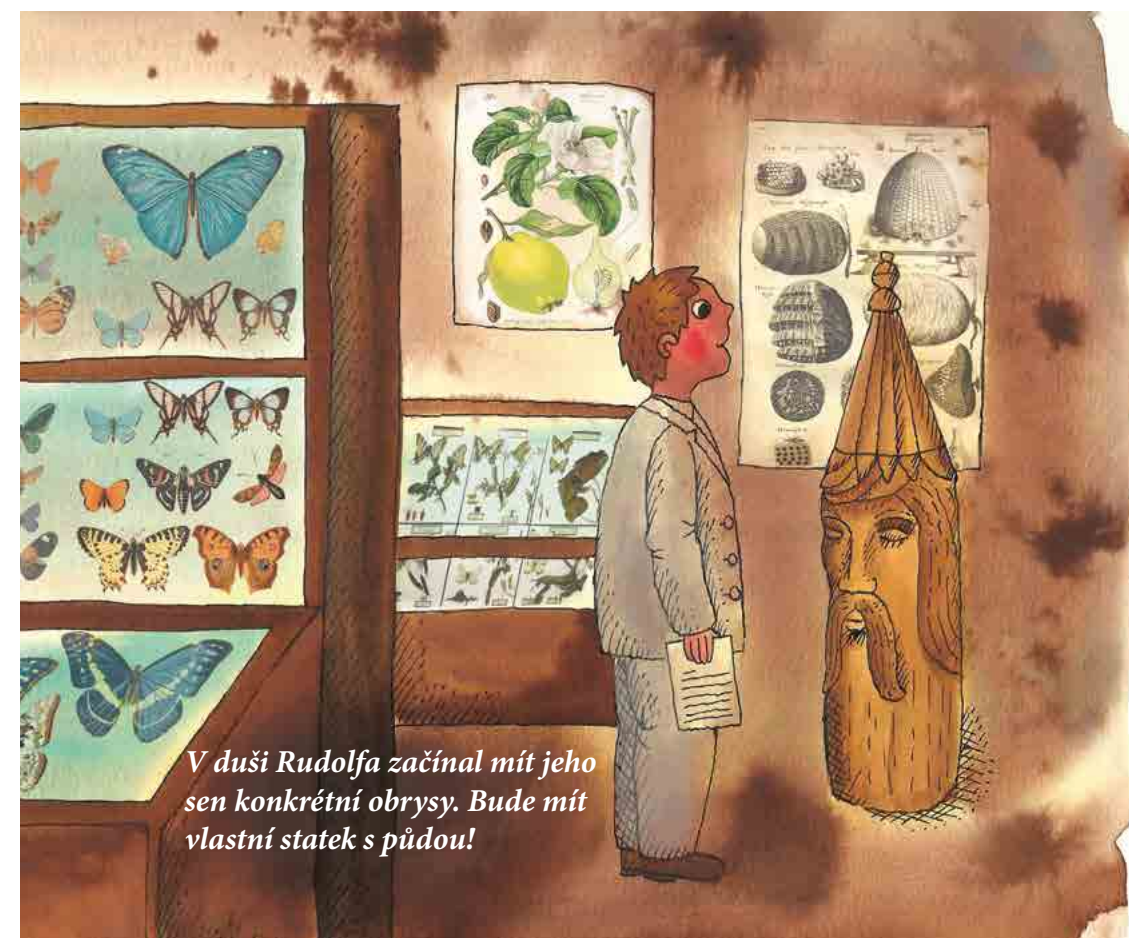
*Rudolf zaníceně studoval vše,
co mělo něco společného s přírodou ...*

prý právě jako kupec vedl Rudolf dokonce velmi dobře a ne že by nebyl „do kšeftu“, to rozhodně ne. Jenomže tentokrát se Rudolf Strimpl nezahleděl jen k Alpám anebo k jihu Evropy, nýbrž už mnohem, mnohem dál.

Když se pak k Rudolfovu štěstí jeho další sestra Mária uvolila vést za něj krám, který mu k srdci dvakrát nepřirostl, vzal úspory a vyrazil znovu na jih, zase do Terstu. Tentokrát se zde však nenechal zbůhdarma okrást a dokonce sem dorazil vlakem. To proto, aby už 25. října 1882 stihl loď S/S MONARCH společnosti LLOYD TRIESTINO, se kterou toho dne vyplul přes Bari, Neapol a Janov v Itálii v kurzu na New York.

Co přesně napoprvé vzbudilo ve složitém nitru Rudolfa Strimpla touhu po Americe, opět nevíme. Biograf tenkrát přirozeně ještě nebyl, a tak mohl tu zemi znát výhradně zprostředkovaně – z vyprávění těch, kteří se tam odtud vrátili, z knížek, z často ne právě objektivních článků v novinách nebo z reportážních rytin či fotografií, které se mu dostaly do ruky. Vzhledem ke Strimplově naturelu se však můžeme domnívat, že k tomuto jeho novému životnímu kroku přispěl rovněž negativní postoj, který k vystěhovalectví do Spojených států zastávaly již mezitím prohlédnuvší c. a k. úřady. Udělal to tedy prostě na truc. V každém případě se však i on ocitl na palubě jednoho z tehdejších Transatlantic Linerů, které brázdily oceán tam často doslova přeplněné dalšími a dalšími tisíci všech těch, kteří v Americe hledali jako on nový život a nazpět se vracely zpravidla až zlověstně prázdné.

My, které dnešní dvanáctihodinový přelet Atlantiku nepřekvapí, však chápeme jen těžko, co tento exodus a tyto lodě znamenaly pro tehdejší dobu.

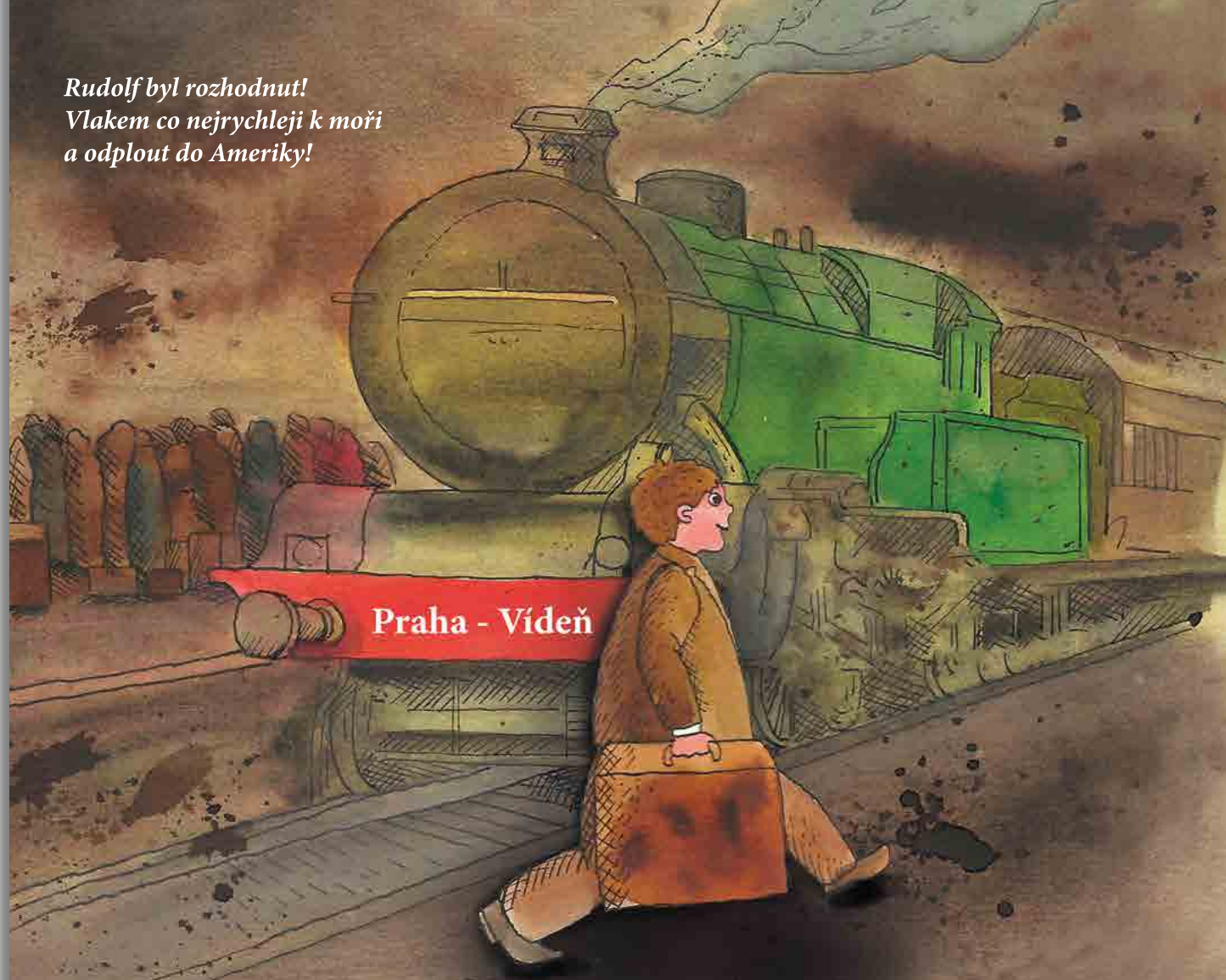
*V duši Rudolfa začínal mít jeho
sen konkrétní obrysy. Bude mít
vlastní statek s půdou!*

Ve druhé polovině 19. století, a zejména na jeho konci totiž profitoval na evropském vystěhovalectví už opravdu kde kdo. Společnosti jako CUNARD, WHITE STAR LINE, HAMBURG-AMERIKA-LINE, ale s nimi také přčetné další, se předstihovaly ve svých nabídkách a jejich velkoparníky bývaly zdoběny, jak rozrážejí oceánské vlny pyšnými příděmi v mocných oblacích kouře ze svých mohutných komínů. Byly nejen sólokapry prvních stránek hledaných obrázkových magazínů, ale především luzným romantickým snem celých generací dobrodružství lačných kluků a mladých mužů. Načež se Evropa práznila zástupy obou pohlaví a mnohá národnosti, které do těchto lodí nastupovaly v italských přístavech, ale také v Marseille, v Bordeaux, v Le Havre, v Southamptonu, v Liverpoolu či v Hamburku. To vše v míře vrchovaté, i když nejpozději do katastrofy TITANICU v roce 1912 a do prvního bezpečného přeletu Atlantiku po první světové válce.

Pokud nemáme jiné informace o skutečných podmínkách, v jakých tito evropští vystěhovanci šli za svým americkým ideálem, můžeme si o tom udělat příslušnou představu ostatně právě díky velko filmu, který byl o potopení zmíněné lodi natočen v roce 1997. Je sice pravda, že se v první třídě během plavby přes oceán jedlo a tančilo ve skvělých restauracích a jedinečně dekorovaných společenských sálech, podpalubí určené pro nejchudší emigranty však vesměs vyhlíželo jako předměstská chudinská noclehárna, i když to obvykle jen v těch lepších případech.

Cesta za moře tedy musela být především pro ně pravým očistcem a tak není divu, že první silueta newyorského přístavu a socha Svobody, které se jim zjevovaly po mnohadenní, zpravidla strastiplné zámořské plavbě, platily za skutečné znamení nebes. Následující imigrační proces na Ellis Islandu, kudy prošly před nimi i po nich další a další miliony, býval ještě

*Rudolf byl rozhodnut!
Vlakem co nejrychleji k moři
a odplout do Ameriky!*

dlouho pouhou formalitou a vše další záleželo odteď už jen a jen na nich – tedy přesně tak, jak o tom snili ve své staré vlasti.

Rudolf Striml sice na rakouském MONARCHU až docela dole v podpalubí zřejmě necestoval, nicméně opravdu „nahoru“ se dostal teprve až díky kapitánovi, jenž si ho oblíbil pro jeho milou, veselou a vstřícnou povahu, kterou proslul i zde. Později psal domů, že toto kapitánovo pozvání zprvu odmítl, ale současně s tím požádal, aby jídlo, které by mu případně

Velkoparníky bývaly
zpodobňovány, jak rozrážejí
oceánské vlny pyšnými příďemi
v mocných oblacích kouře ...

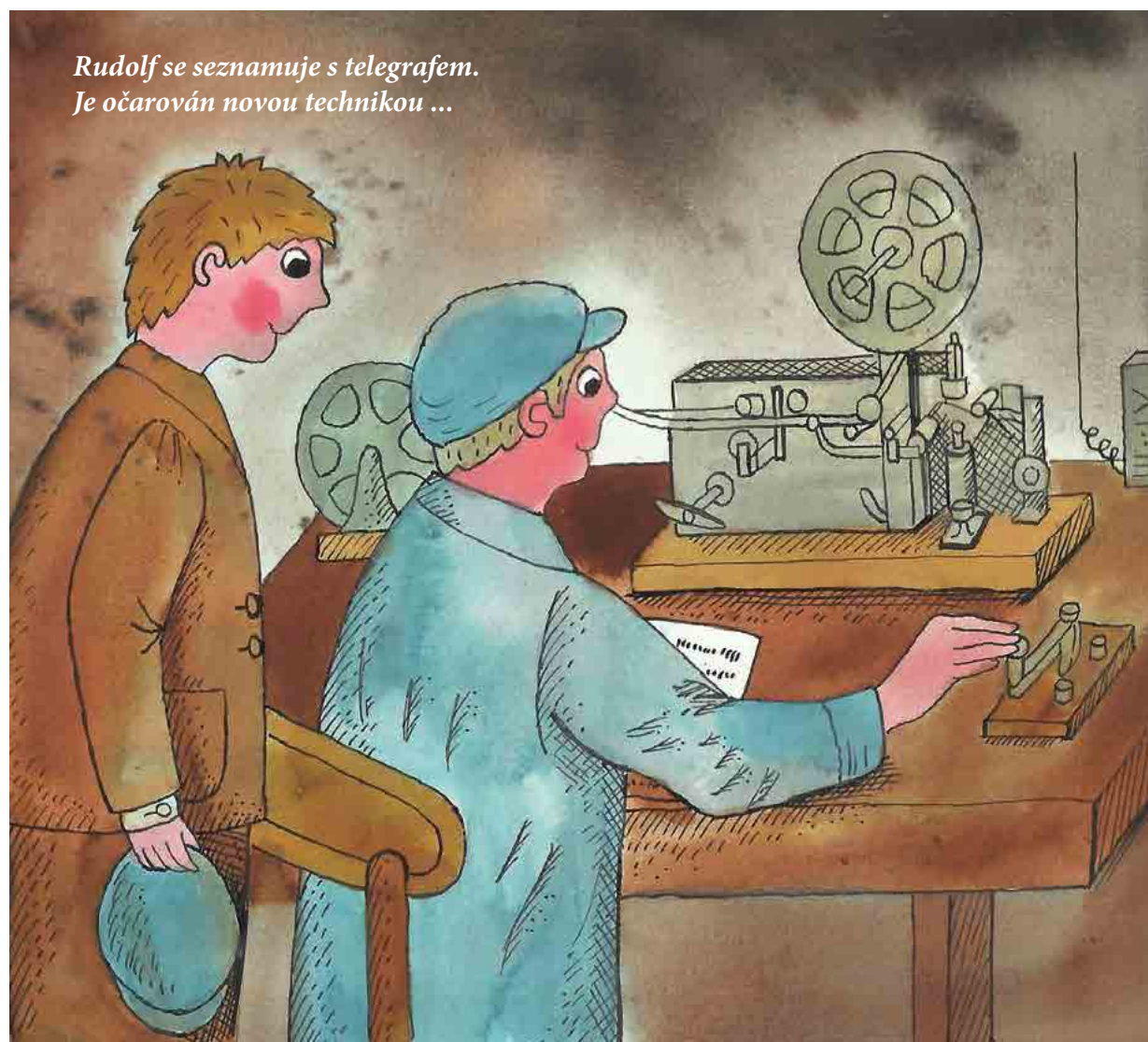

věnoval, bylo rozdáno potřebným v nitru lodi. O to byl ovšem zase jednou úspěšnější a zajímavější.

Rudolf sochu Svobody ovšem osobně nikdy neviděl, protože byla vztyčena na Liberty Islandu až v roce 1886, avšak pokud jde o jeho první dojem z New Yorku, je vcelku na místě usuzovat, že také on, který znal Vídeň, Řím, Mnichov a půl tehdejší střední Evropy k tomu, prostě užasl. Pokud o tomto městě dosud jenom četl, muselo jej totiž nezbytně ohromit, protože se svým ruchem, halasem, architekturou prvních až do nebe se deroucích staveb a celkovou dynamikou se pranic a ani vzdáleně nepodobalo čemukoli,

co znal dosud. Ano, cítil se zde dobře a snadno splynul i se zdejším životním proudem. Pokud však jde o konkrétní naplnění vlastních snů, byl zklamán.

Ano, zemědělství, o kterém sníval už v Počernicích a zajímal se o ně zejména při svých cestách po Evropě, se mohl věnovat podle libosti. Dokonce se nabízel dostatek vhodných a navíc cenově dostupných pozemků – přesně tak, jak o tom doma četl. Jenomže to byla vždy divočina, kterou by musel pro sebe teprve kultivovat, ale na to neměl ani fyzicky ani dost peněz. Proto se ze Středozápadu, kde taková místa hledal a kde se původně hodlal usadit, pokorně vrátil do New Yorku. Načež zde opět začal prodávat, avšak ani

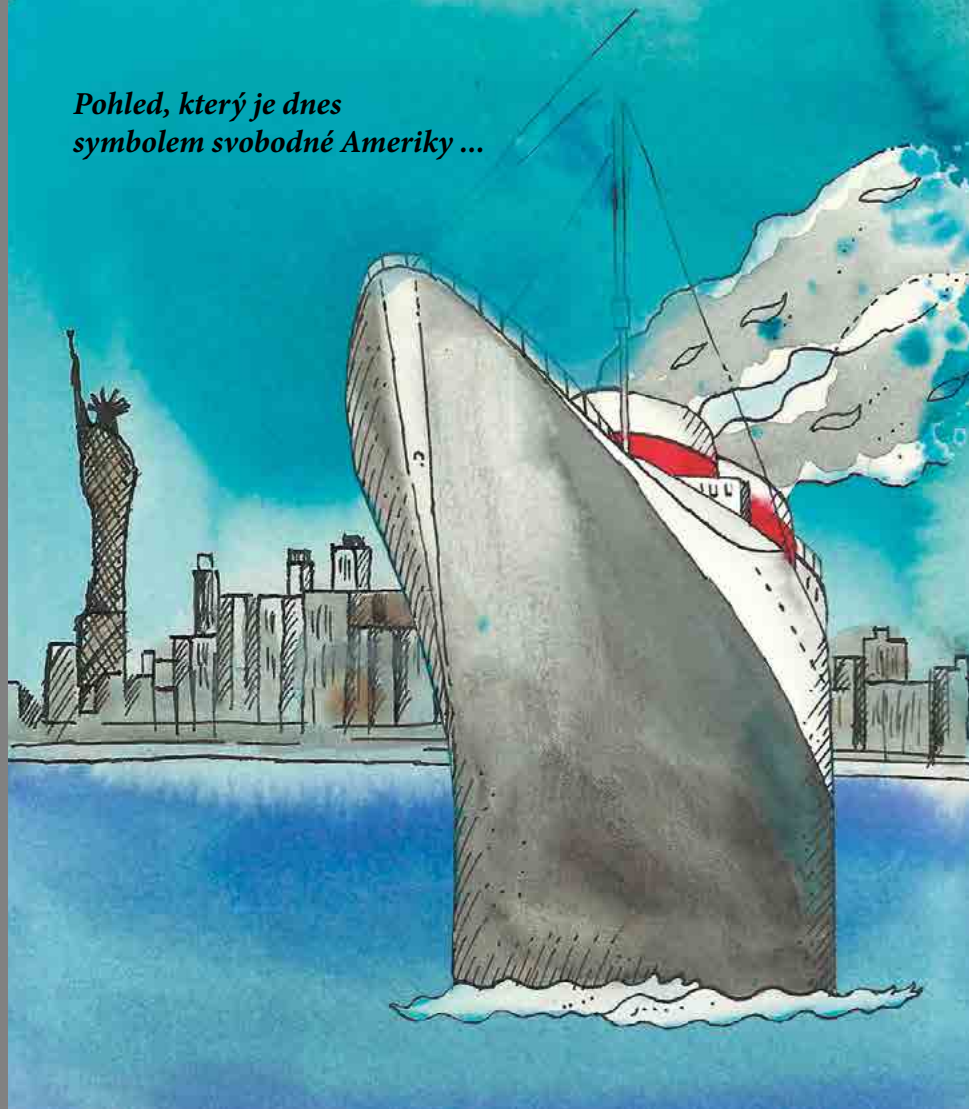

*Rudolf se seznamuje s telegrafem.
Je očarován novou technikou ...*

Poznává doposud nepoznané ...

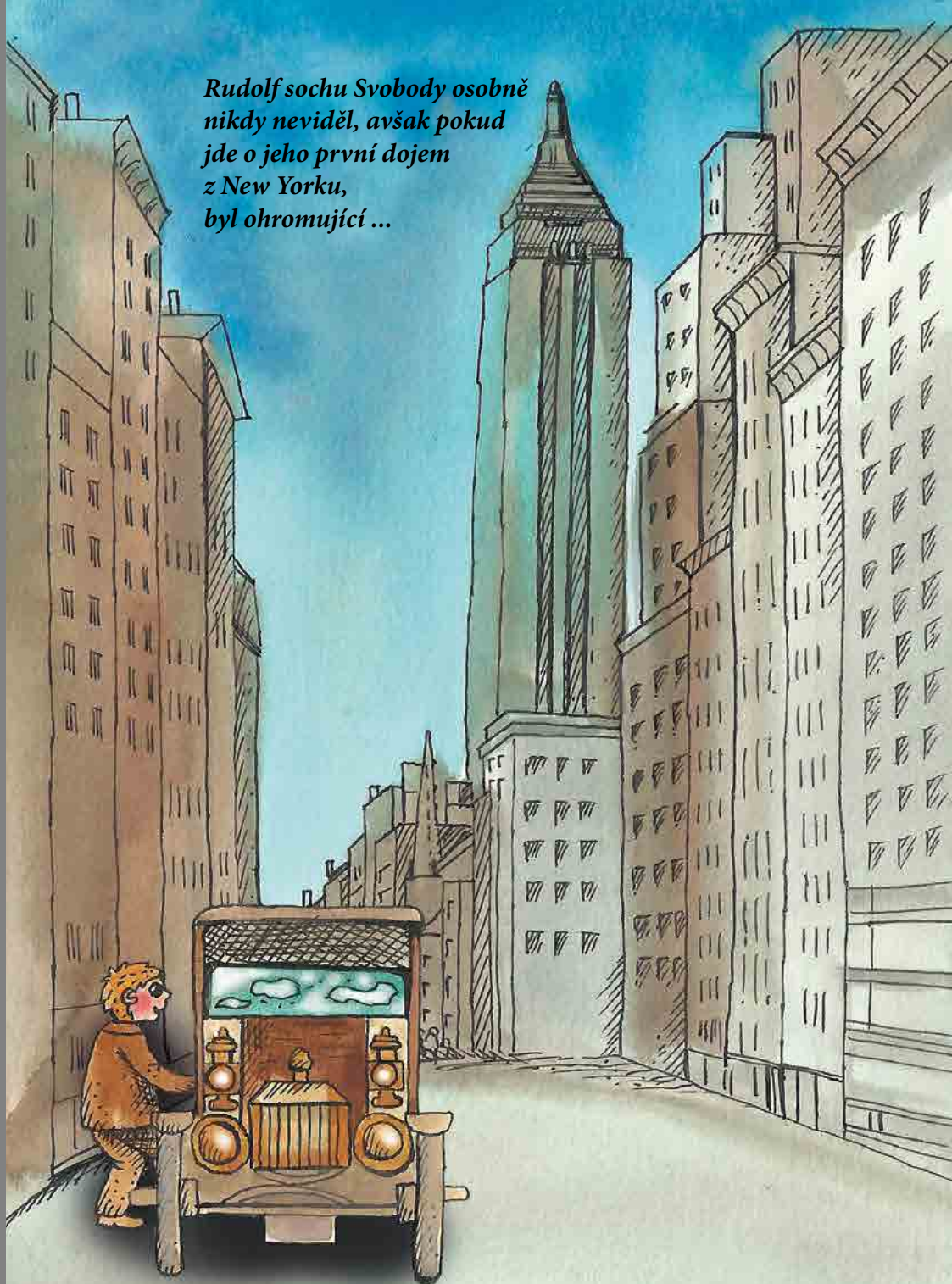
*Pohled, který je dnes
symbolem svobodné Ameriky ...*

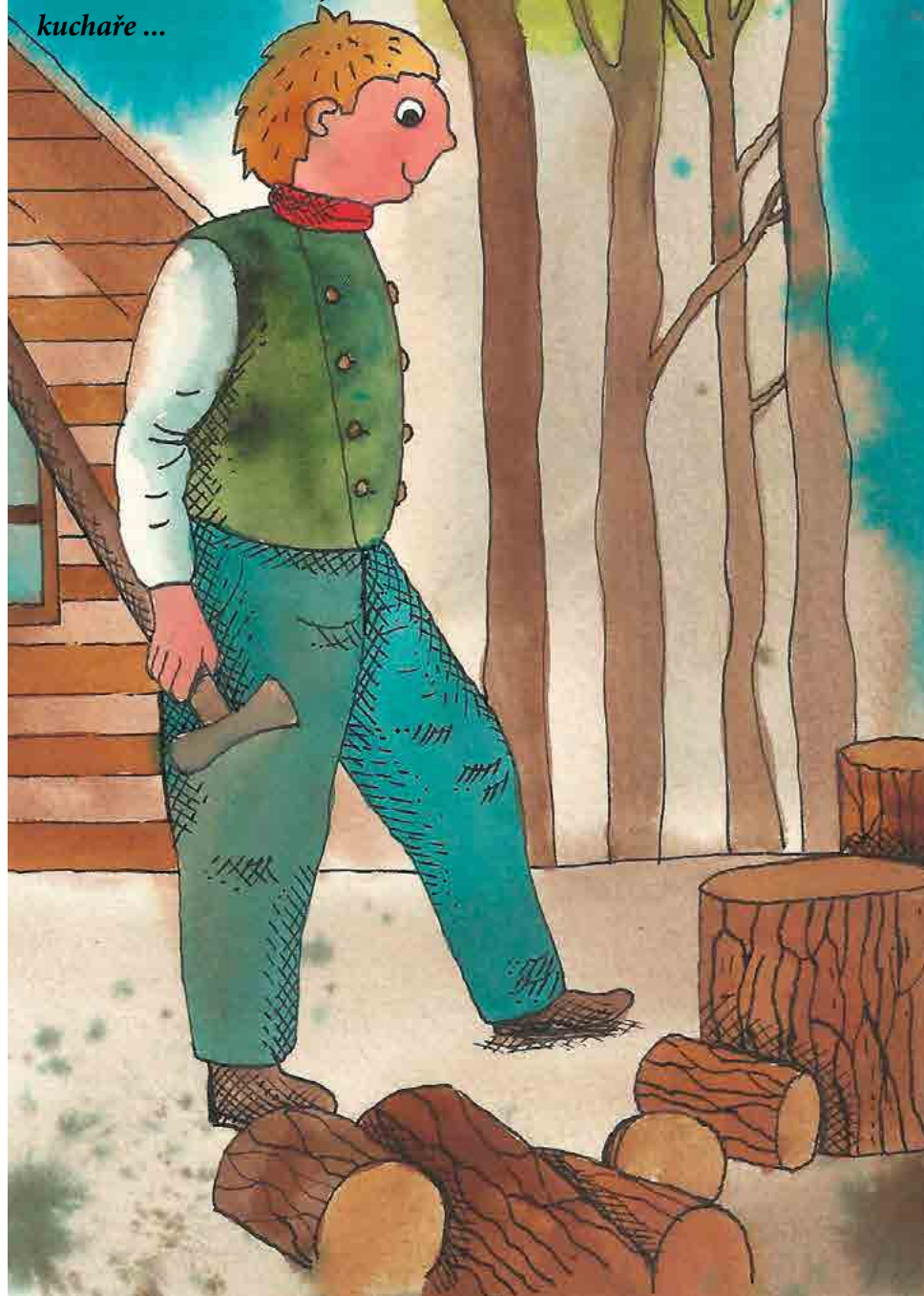
u toho nezůstalo nikterak dlouho, protože už v létě roku 1882 také on vyslyšel volání v té době tak populárního imperativu Go West! a rozjel se do Texasu.

Takto napsaná vypadá tato věta ovšem až příliš samozřejmě, stejně jako jeho cesta na Západ, jestliže ji sledujeme například jen ve školním atlasu. Avšak realita byla opět docela jiná, právě vzhledem k uvedenému letopočtu. Centrální pacifická dráha, spojující tak významným způsobem východní a západní pobřeží Spojených států, sice v tom roce již nějakou dobu fungovala, ale její jižní větev měla být dokončena teprve v roce 1907, což

*Rudolf sochu Svobody osobně
nikdy neviděl, avšak pokud
jde o jeho první dojem
z New Yorku,
byl ohromující ...*

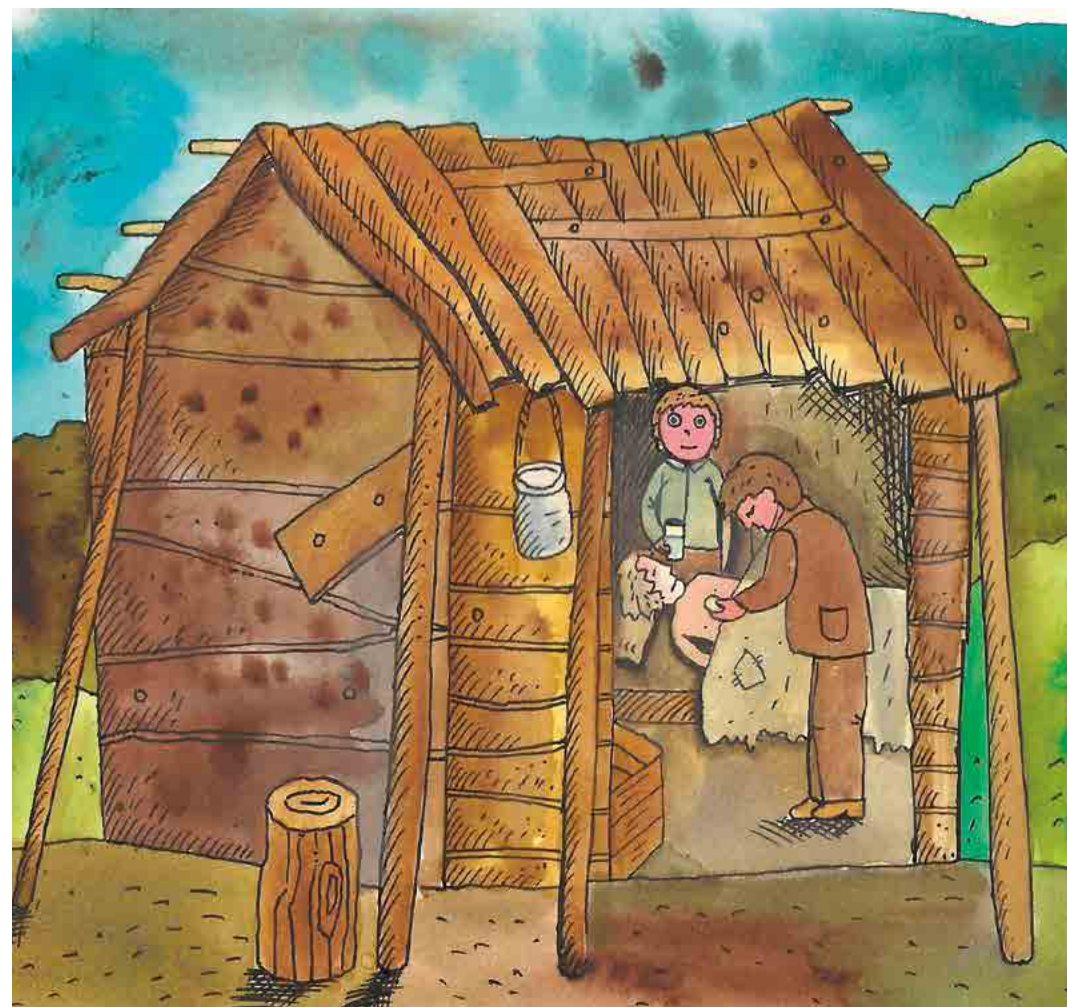

Rudolf se živil při svém cestování třeba i štípáním dříví, jako honák dobytka, dělal asistenta doktora, kuchaře ...

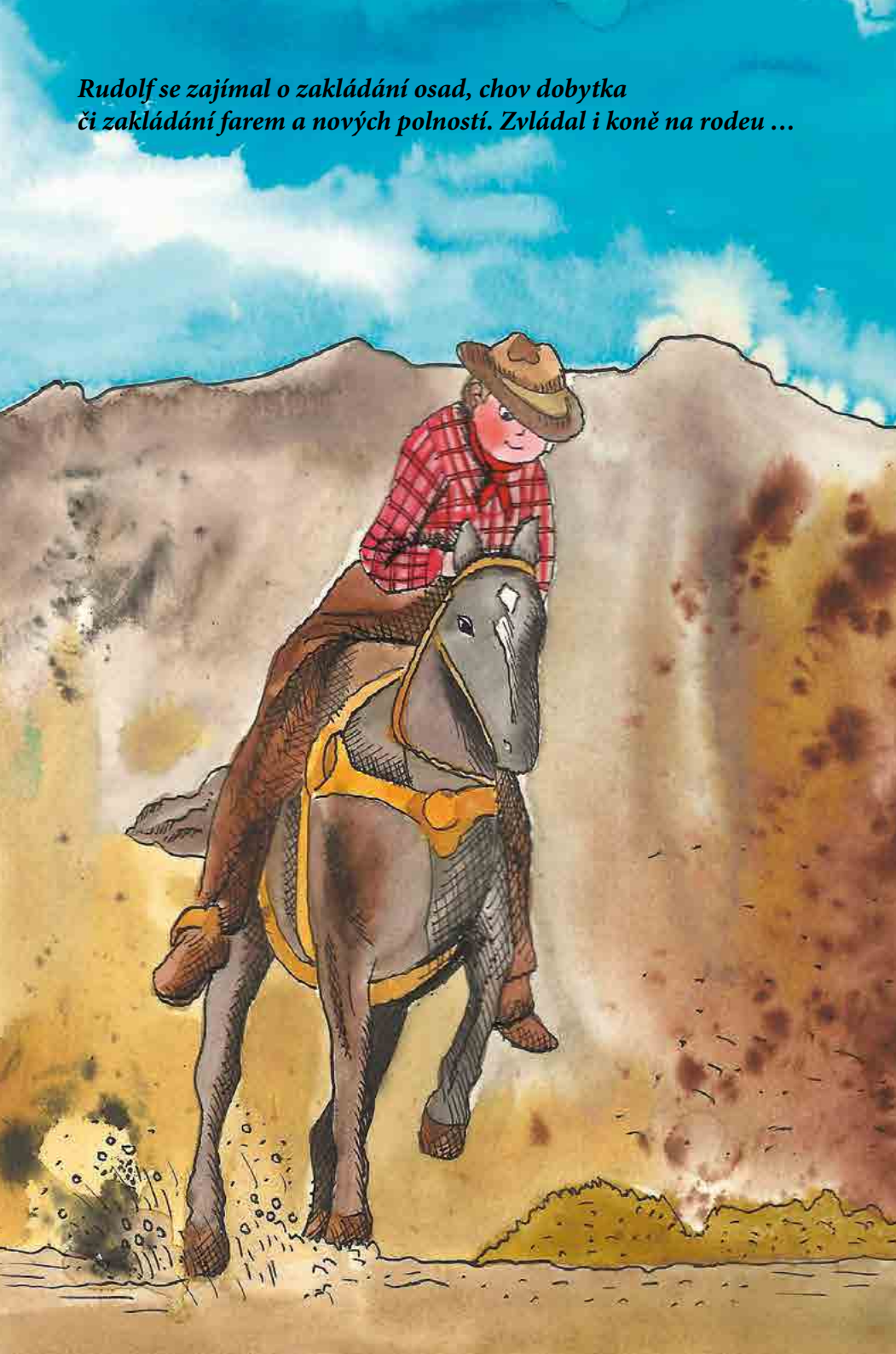

znamenal, že se Rudolf Strimpl mohl jakžtakž dostat po kolejích do Omahy v Nebrasce, do Denveru v Coloradu, anebo, v krajním případě, do Ogdenu v Utahu. Avšak odsud dál už musel cestovat, teď už naprostou divočinou, jak se jen dalo, tedy koňmo či dostavíkem civilizací dosud víceméně nedotčeným krajem, plným desperádů a nepokořených Indiánů. Cestoval přes pouště, vysoké hory a tak tak prostupné pralesy právě v tom bouřném čase, který je dodnes tolik oslavován celými legiemi autorů kovbojek a podobných dobrodružných spisů.

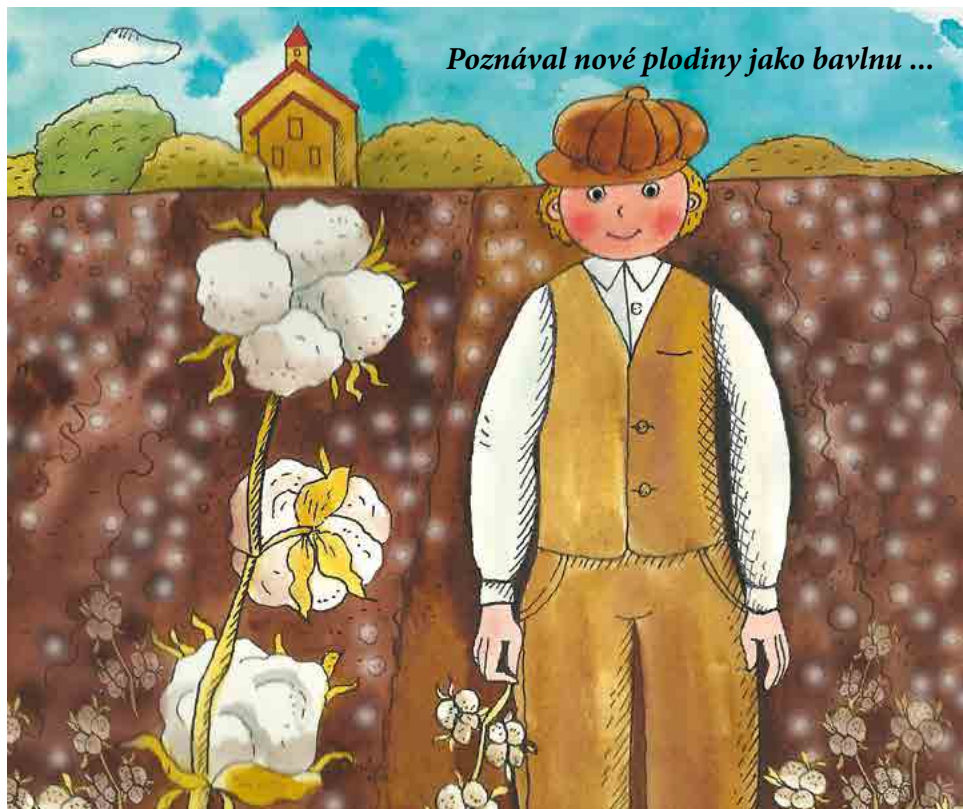
Přesto však k doktoru Ebneyovi, u kterého se měl v hlavním městě onoho tehdy nového státu Unie hlásit, dorazil šťastně a pořád v relativním zdraví. Na slabého a neduživého hochy z pražského Židovského města to tedy byl další věru pozoruhodný výkon, že ano?

*Rudolf se zajímal o zakládání osad, chov dobytka
či zakládání farem a nových polností. Zvládal i koně na rodeu ...*

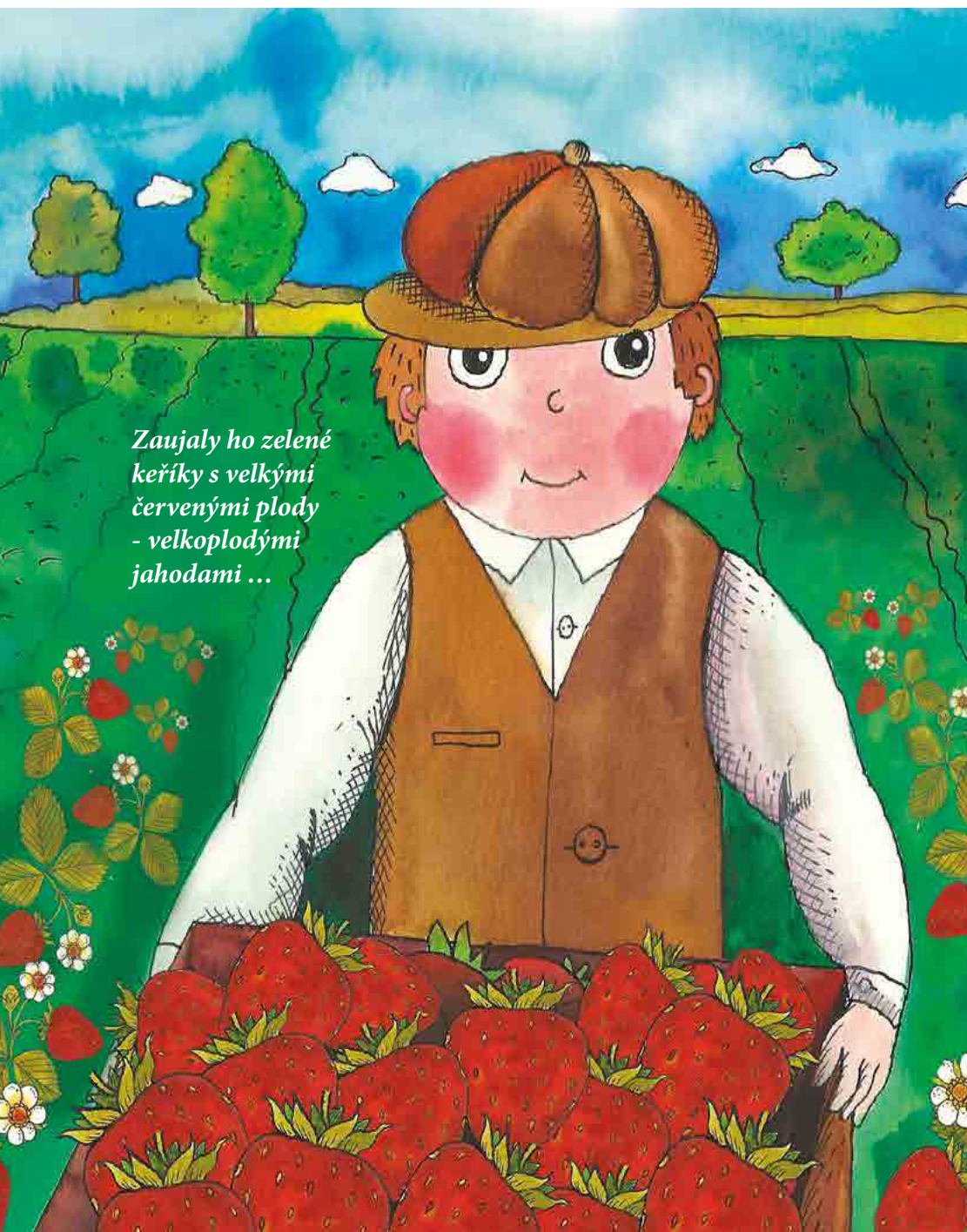
Poznával nové plodiny jako bavlnu ...

Pro hodně ze Strimplových příštích věcí je však nanejvýš významné, že se v Americe (a nejen během této své transkontinentální cesty) sice mohl obdivovat tamní divukrásné přírodě, ale především se čile zajímal o tamější osadnění, chov dobytka či zakládání farem a nových polností. Také tak měl při téže příležitosti vzácnou možnost seznámit se s celou řadou technických vynálezů a vylepšení, o kterých dosud neměla Evropa ani nejmenší tušení. A jistě jí využíval vrchovatě.

Přitom, přinejmenším na Východě, jaksi navíc poprvé spatřil na vlastní oči celou řadu moderních a výkonných průmyslových komplexů, které už už napovídaly, co všechno čeká ostatní svět již v nejbližších desetiletích.

Amerika setoť zrovna v letech, kdy ji navštívil poprvé, vydávala na velkolepou cestu, pro kterou byl stálý přísun čerstvých pracovních sil maximálním přínosem a rovněž objevení domácí nafty na Středozápadě a v Mexiku, jakož i objev a zvládnutí převratně nových technologií.

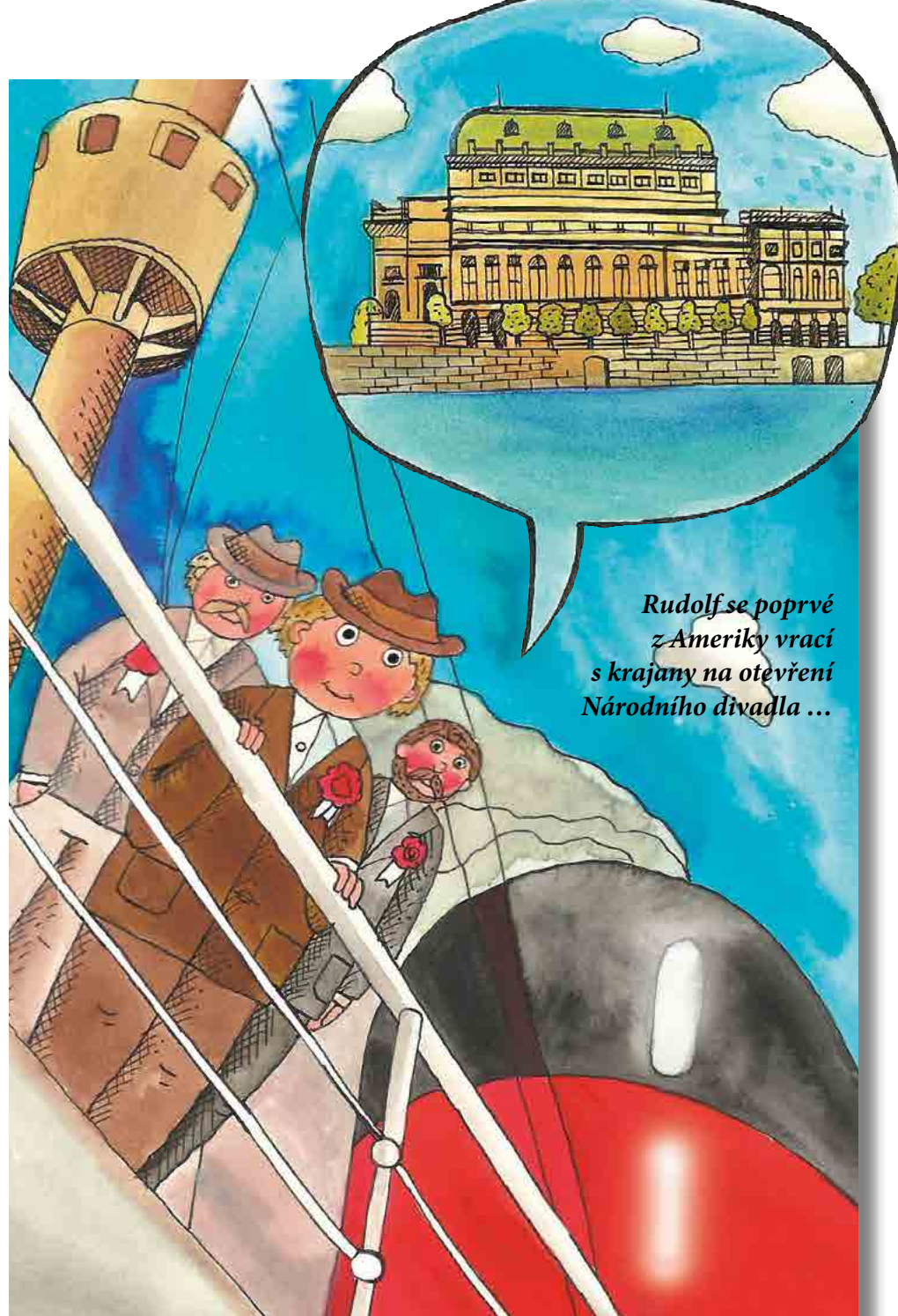
*Zaujaly ho zelené
keřky s velkými
červenými plody
- velkoplodými
jahodami ...*

Doktora medicíny Ebneye poznal údajně v New Yorku a ten muž si jej oblíbil do té míry, že jej už tam angažoval jako svého asistenta a zároveň tlumočníka pro svůj texaský rajón. Právě proto ta Strimplova jistě navýsost dobrodružná cesta na Divoký západ.

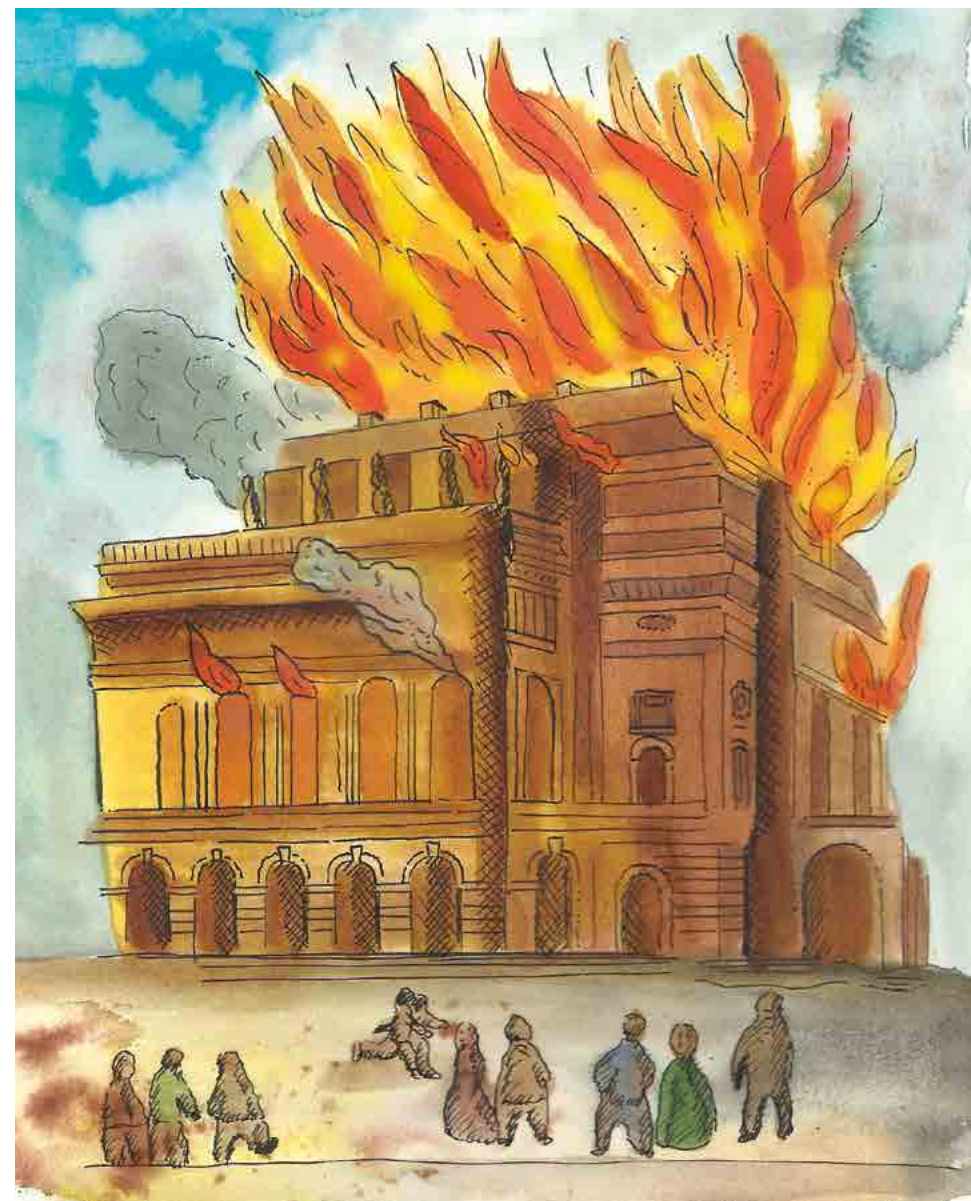
Také v tamním Austinu se Rudolf Strimpl uvedl velmi dobře, a to docela stejně jako předtím ve Vídni anebo v New Yorku. Ale nejen to, protože kromě pochůzek pro doktora Ebneye, které podnikal koňmo, býval rovněž zaměstnán v obchodě českého usedlíka, rodilého Moraváka Karla Mikesky, který se s doktorem Ebneyem přátelil. Věci nakonec došly až tak daleko, že se Rudolf staral o chod Ebneyovy ordinace a doprovázel jej na cestách za pacienty, za což byl honorován, přirozeně že v poctivých dolarech, kdežto u Mikesků pracoval za stravu. Přitom se mu dařilo v obou oborech – podle doktora Ebneye uzdravoval jeho pacienty svým humorem a také Mikeskův store jeho přirozeným veselím nápadně ožil, což přirozeně obchodu nikterak nevadilo, ba právě naopak.

Rudolf dopodrobna poznal moderní hospodaření ...

Tolik oblíbenému Rudolfu Strimplovi by se jistě vedlo podobně i dál, kdyby ho ovšem zase jednou nezradilo jeho zdraví. Nestačilo totiž, že se vážně zranil při náhodném pádu z koně, ale protože se k tomuto neštěstí navíc připojila v místě celkem běžná malárie, doktor Ebney, který ho dostal z nejhoršího, mu sice přátelsky, nicméně nanejvýš důrazně nařídil, aby se především v zájmu vlastního zdraví co nejdříve vrátil z nezdravé texaské pustiny domů do Čech.

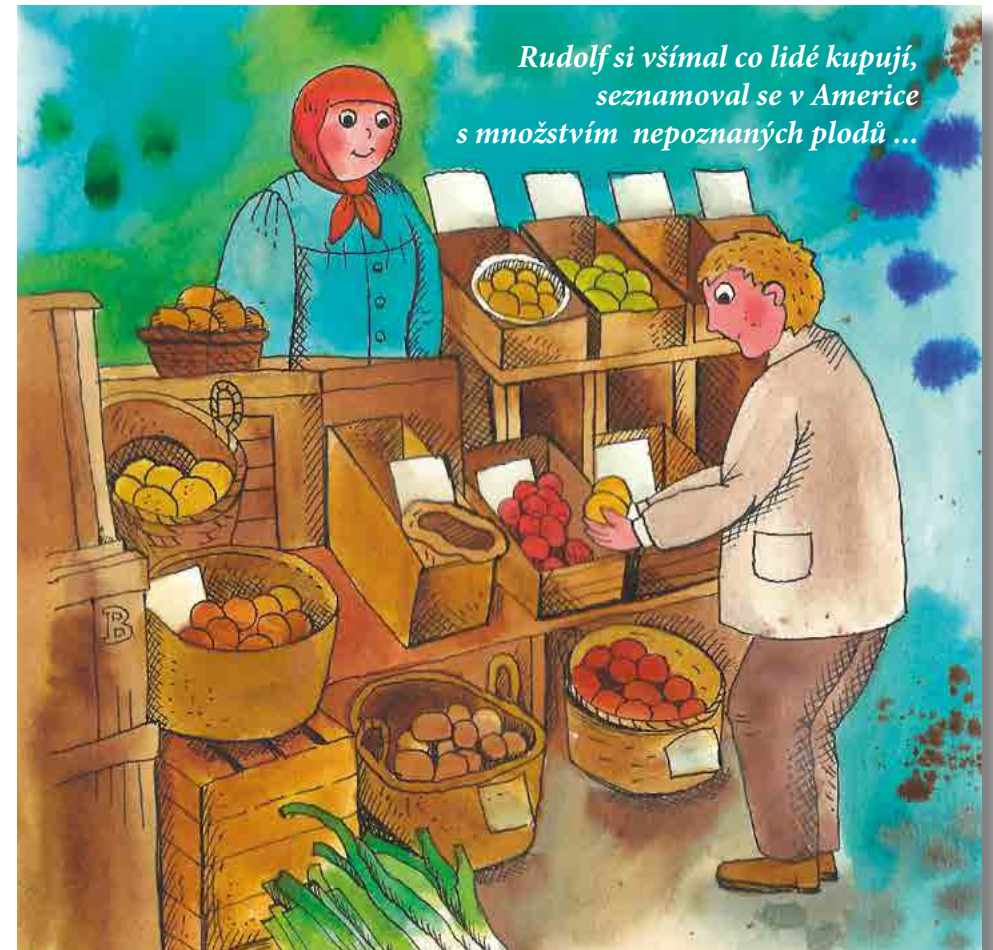
*Rudolf se vrací do Ameriky
bojovat o svůj sen, o svou farmu,
kde bude hospodařit ...*

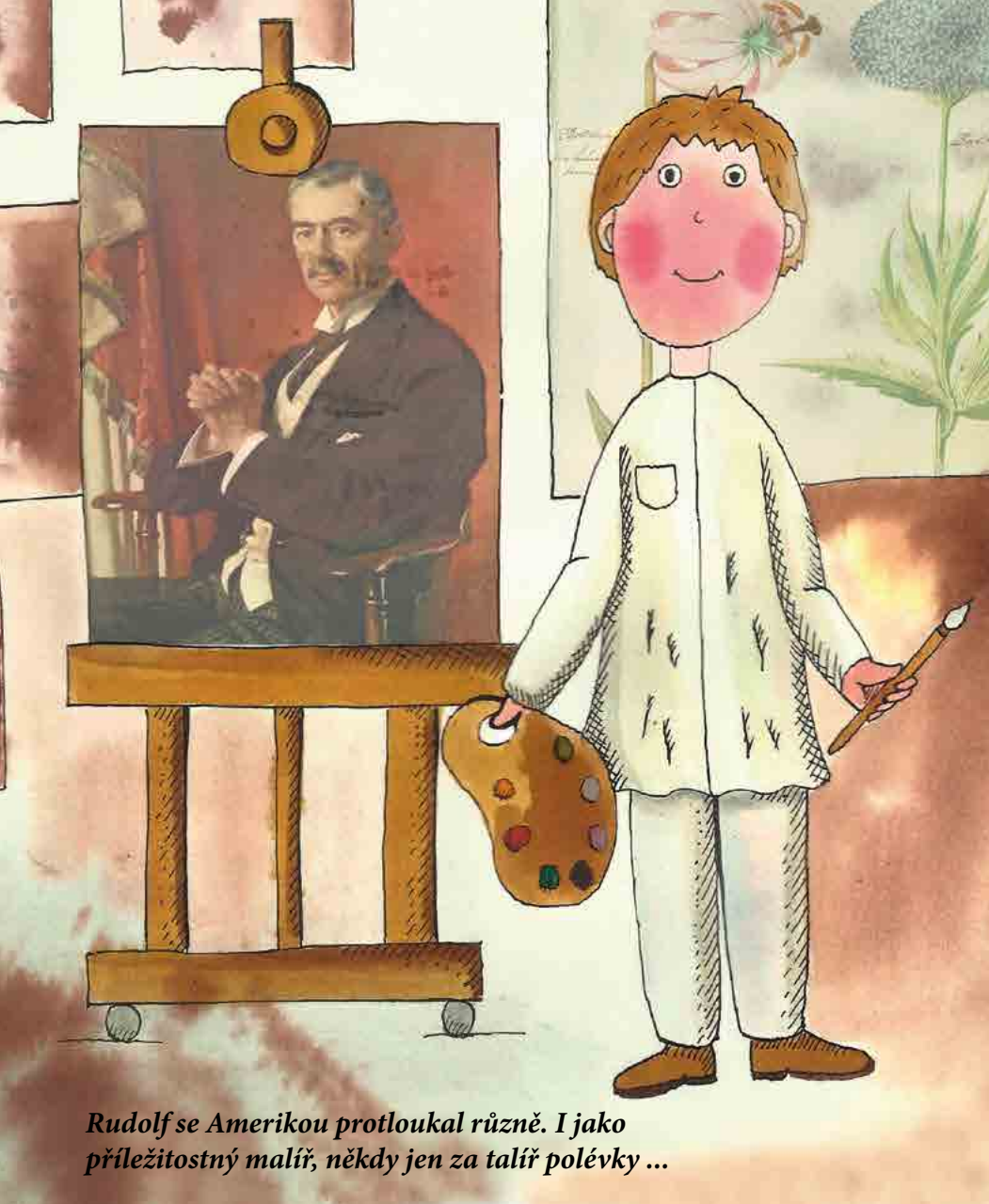

Asi proto, že si dobře pamatoval útrapy a bolesti posledních týdnů, kdy sotva živořil mezi životem a smrtí, Rudolf svého doktorského šéfa poslechl. Takže, jen co se dočetl v místních novinách, že se v New Orleansu chystá místní česká komunita na pouť k otevření Národního divadla v Praze, nelenil a k výpravě do Čech se připojil.

Jestli se Rudolf Strimpl v Praze osobně zúčastnil slavnosti znovuootevření Národního divadla 18. listopadu roku 1883, není jisté. Na operu zrovna nebyl, ani „Libuši“ dvakrát nemusel a Smetanu možná také ne. V každém případě však tuto událost on i poutníci z dalekého státu Louisiana stihli a Rudolf v tom čase rozhodně byl v Praze, a to po necelých třech letech, které

*Rudolf si všímal co lidé kupují,
seznamoval se v Americe
s množstvím nepoznaných plodů ...*

Rudolf se Amerikou protloukal různě. I jako příležitostný malíř, někdy jen za talíř polévky ...

procestoval po polovině světa a během nichž se především rozhlížel a dobře díval.

Pro někoho jsou necelé tři roky okamžik, pro jiného mohou být celá věčnost. V každém případě Rudolf Strimpl při svém návratu do Prahy sice jistě nikoli bez potěšení zjistil, že se „jeho“ koloniální obchod v Kaprově ulici

drží pod vedením sestry Marie vcelku uspokojivě, ale jinak své najednou tak malé, titěrné a bezvýznamné rodné město skoro nepoznával. Ne proto, že by se mezitím kdovíjak změnilo samo anebo jeho obyvatelé - byl už prostě jinde a neměl dobrý pocit z toho, že by se měl tvářit, že sem patří. Možná měl dojem, že po tom, co všechno má za sebou, může být ve svých současných čtyřiaadvaceti letech mnohem platnější jinde, což byl patrně přesně ten důvod, proč v Praze nevydržel tentokrát ani příštích šest týdnů a vrátil se tam, odkud právě přijel.

Zprávy o dalších amerických osudech Rudolfa Strimpla jsou buď nepřesné nebo až příliš neurované. Neměl totiž stání ani za mořem. Zejména z jeho dopisů o své osobě té doby ostatně víme jen to, že se tentokrát v New Yorku nezdržel, že nezůstal ani v Texasu, kam přece jen znovu zavítal, ale ani v Chicagu, kde byl poprvé. Zřejmě proto, že obchod s českou bižuterií, který zde chystal, nevyšel.

Nijak zvlášť se však neuchytil ani v San Francisku v Kalifornii, kam z Chicaga odcestoval přes Kansas, Nové Mexiko, Arizonu a Colorado se skupinou českých osadníků, a to přesto, že sem přijel v čase prvního velkého rozmachu této země, stejně jako předtím do New Yorku. Alespoň zprvu ne. Ačkoli i v Kalifornii uprostřed tamního průmyslového a společenského kolotu té doby stále usiloval o svou vlastní farmu - nejprve tam totiž pracoval na pile, ale to přirozeně nebylo nic pro jeho věčně nedobré zdraví. Protože však nějaké peníze uměl vydělat vždycky, byl naopak úspěšný jako prodáváč klobouků a také jako příležitostný portrétista a malíř dramatických výjevů. Jenomže to byl pořád Rudolf Strimpl, a tak ani na západním pobřeží neposeděl, nepostál a zase jednou se vrátil do Prahy.

To bylo v roce 1885 a jeho cestování do „Nového světa“ tak jednou provždy skončilo. Už mu bylo ale šestadvacet let a možná, že to udělal proto, neboť jeho vnitřní hlas mu našeptával, že už viděl dost a že nyní je ten správný čas, aby to všechno zúročil.

Pokud se však i zde vrátíme k osobním charakteristikám Rudolfa Strimpla, jestliže stále platí, že míra inteligence je úměrná schopnosti jedince orientovat se v novém prostředí, musíme před ním - už se zřetelem na to, jak se uplatnil v zámoří - jen s úctou a tiše smeknout.

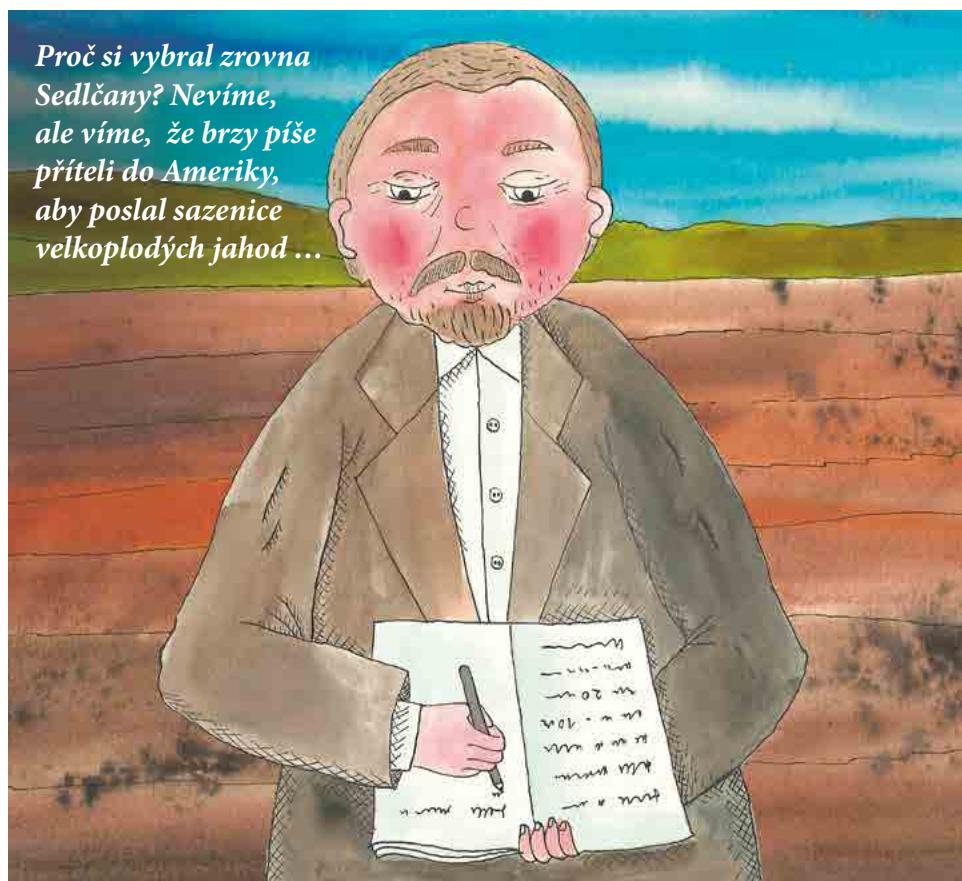
„Krásná epocha“

Staré se hroutí, časy se mění a na troskách vykvétá nový život.

(z článku v časopisu „Über Land und Meer“, leden 1900)

Pokrok se zdá být nezadržitelný, člověk jako by si konečně podrobil Zemi, aby šel dál od úspěchu k úspěchu, k dalšímu a dalšímu štěstí. Nevede však rozmach techniky ke zmechanizování, nevede zprůměrnování k materialismu a demokratizace k znivelizování života?

(Friedrich Nietzsche v jedné ze svých posledních statí, 1900)

Dnešní asi osmitisícové Sedlčany jsou milým přívětivým městečkem, příhodně položeným ve středním Povltaví, nějakých dvacet kilometrů vzdušnou čarou na jihozápad od přece jen známějšího Benešova. Avšak také jejich historie je prastará, zajímavá a navíc bohatá.

Sedlčany se poprvé písemně připomínají už v roce 1294 jako trhovářská ves. Dlouho byly pouhým poddanským městem, ale už roku 1418 místní nobilita získala pro Sedlčany výsady královského města a vlastní erb. Není bez zajímavosti, že na konci 16. století tyto Sedlčany patřily k majetku pověstného jihočeského, respektive rožmberského rybníkáře Jakuba Krčína z Jelčan (a Sedlčan), který měl nedaleko odsud v Křepenicích tvrz. Sedlčany hodně utrpěly za třicetileté války, ale od roku 1848, kdy skončila vláda vysokochlumecké vrchnosti, se zde usídlilo okresní hejtmanství a město se brzy stalo významným politickým centrem svého kraje.

Roku 1886 se do Sedlčan přistěhoval Rudolf Strimpl.

Nyní tedy už žádný New York, Terst, Chicago či San Francisco. Avšak tomu, proč si pro svůj další a tentokrát už poslední útěk z Prahy vybral zrovna Sedlčany, můžeme rozumět tak, že už měl cestování po světě dost a opravdu chtěl začít někde z gruntu, jak bylo již naznačeno. A protože není nad naučenou jistotu, začal tak, že svůj pražský obchod nyní již definitivně předal sestře a zařídil si nový koloniál, který byl situovaný mezi sedlčanským děkanstvím a domem doktora Chodovského, tedy na místě nejen strategicky výhodném pro obchod, ale současně důležitém pro hodně z toho, co jej v jeho novém sedlčanském domově teprve čekalo.

Koloniální obchod, to sice byla solidní pozice, ale Rudolf evidentně počítal s tím, že ji (až ji bezpečně ovládne) co nejdříve využije pro své další výboje, o kterých mohl zatím jen snít. Byl už prostě takový – co by jinému bezpečně stačilo na celý život, to on bral pouze jako prostředek a cestu k něčemu dalšímu, docela novému.

Ruch převratné doby konce století se všemi jeho politickými i uměleckými výboji přímo do Sedlčan patrně nedorazil, tedy alespoň zatím, a když, tak jistě ne v té míře, aby to stálo za řeč. Přesto však byla tato La Belle Époque svým způsobem krásná i pro Rudolfa Strimpla. Také v Sedlčanech se totiž šíl zcela ve vlastním stylu. Ba co víc – sprátelil se se svým sousedem a protože byl Vilém Chodovský městským lékařem, jistě obecně považovaným a respektovaným, nebyl pro něj žádný velký problém uvést nadějnýho, perspektivního a také zábavu nikdy nekazícího kupce

Strimpla do středu místní společnosti. Nadešlo celých dalších pět let, kdy si Rudolf Sedlčany doslova užíval.

Nebylo to ale tak, že si tento už ne tak docela mladý orel sám sobě ustříhl křídla a že se světoběžník prostě usadil. Ano, v přívětivých, nevzrušivých, a dokonce malebných Sedlčanech se cítil dobře, jejich okolní příroda se mu líbila a vedlo se mu i zde. Nikoho kromě své další sestry Žofie, která se mu starala o domácnost, vlastně nepotřeboval. Byly zde ale hned dvě věci a ty jej usvědčují z výjimek, které jej z tohoto dejme tomu poněkud ospalého klidu malého města zřetelně vydělovaly.

Protože zjevně zvládal chod svého obchodu levou rukou, Rudolf Strimpl mohl začít se včelařením. Začal tak intenzivně, že si pořídil na pětasedmdesát včelstev (sic!), že si sám pletl úly a že z tak získaného vlastního medu vyráběl a prodával (jak jinak?) medovinu a speciální vína. A protože svou lásku k přírodě, kterou v sobě nosil už od počernických časů, nikterak nepotlačoval ani zde, kdekomu na požádání rouboval stromy, zakládal zahrady a v sedlčanské zimní hospodářské škole vyučoval štěpařství a chov včel. To vše sice gratis, ale ony se mu tyhle aktivity v daném místě jistě nějak vrátily. Když ne hned, tedy určitě v dohledné době.

Navíc se společně s paní doktorovou Chodovskou s použitím nadbytků jeho medu pokoušeli o velkovýrobu perníku, ale zrovna tohle se (jako málo co jiného v jeho případě) tak nějak nepodařilo.

Je zde však ještě něco, čím se nutně svým sedlčanským sousedům jevil jako ne zrovna obyčejný anebo tuctový člověk.

Vojta Náprstek byl významný český vlastenec, velký muž své doby, mecenáš, podporovatel českého společenského života a zároveň hlasatel pokroku snad ve všech oblastech lidského konání. Po roce 1848 byl nucen uprchnout do USA, kde se živil, jak se dalo a prožil tam celých následujících deset let. Když se však roku 1858 vrátil po všeobecné amnestii k rodinnému majetku do Prahy, využil jej věru vrchovatě: pivovar a vinopalna „U Halán-

ků“ na Betlémském náměstí, patřící Náprstkově matce, mu totiž skýtaly dost prostředků k tomu, aby zde zřídil nadále jedinečným způsobem fungující centrum společenského života české Prahy.

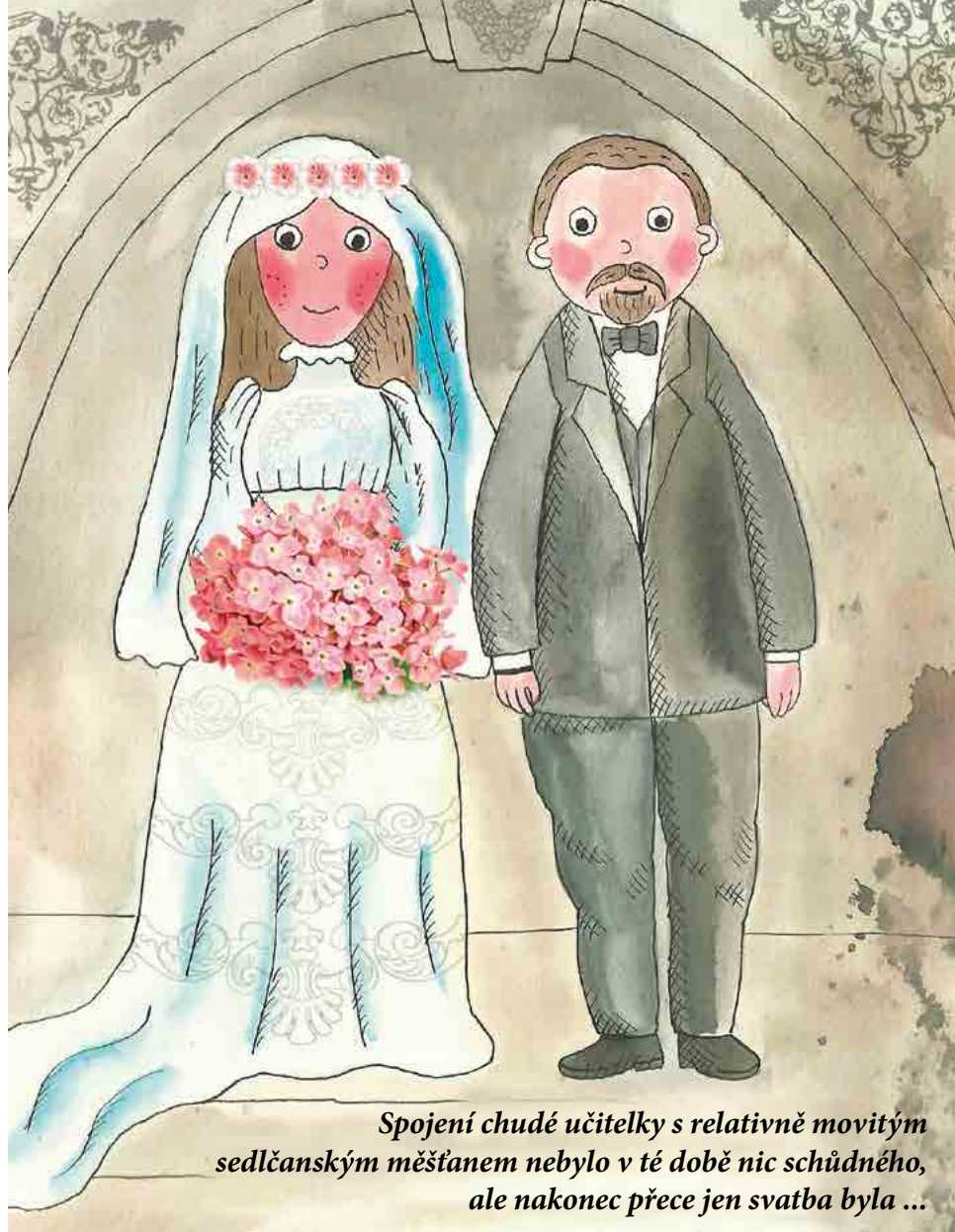
Ale nejen to – roku 1874 vybudoval v přilehlém rodinném domě „České průmyslové muzeum“, ve kterém soustřeďoval množství exponátů dokumentujících národní rozvoj minulé, ale především současné doby. A když ani tyto prostory nestačily, nechal opět na vlastní náklady vystavět zbrusu nový vícepatrový dům, který známe dodnes jako „Náprstkovo muzeum“.

Vlastenci se ovšem jen tak zbůhdarma nescházeli u čaje nebo u piva a to přesto, že především této druhé komodity museli mít právě „U Halánků“ k dispozici dost a dost. Buď podnikali vlastivědné výlety do okolí města nebo se navzájem vzdělávali v rámci naučných přednášek snad ze všech myslitelných oblastí jejich zájmů. Společnosti tedy přednášeli renomovaní národohospodáři, umělci, vědátory a další význačné osobnosti té doby. A protože se kromě nich v rámci Amerického klubu dam prezentovali rovněž čeští cestovatelé takových jmen jako dr. Emil Holub, E. S. Vráz, Josef Kořenský anebo A. V. Frič, je docela dobře možné, že sem byl pozván také Rudolf Strimpl právě proto, aby rozprávěl o svých cestách po Evropě a za moře.

To, že tak patřil k Náprstkově excelentní společnosti, se muselo všeobecně líbit i v Sedlčanech, avšak kromě toho, že tak mohl alespoň tu a tam opustit své tamní tuscium, se mu stalo do značné míry osudným, protože zde při té příležitosti poznal slečnu Františku Vlachovou.

Františka se narodila 6. října roku 1861 v Nové Huti pod Nižborem a přišla o svůj tamní domov, oba rodiče, babičku i malou sestru při velké povodni, která tolik poničila valný kus kraje kolem Berounky v roce 1872. Když se o této tragédii dozvěděl Vojta Náprstek, sirotek se ujal a o Františku se staral až do Františtiny dospělosti.

*Uzor
Rudolfa Strimpla -
Vojta Náprstek
byl velký český
vlastenec, velký muž
své doby, mecenáš,
podporovatel českého
společenského života
a zároveň hlasatel
pokroku snad ve všech
oblastech lidského
konání.*

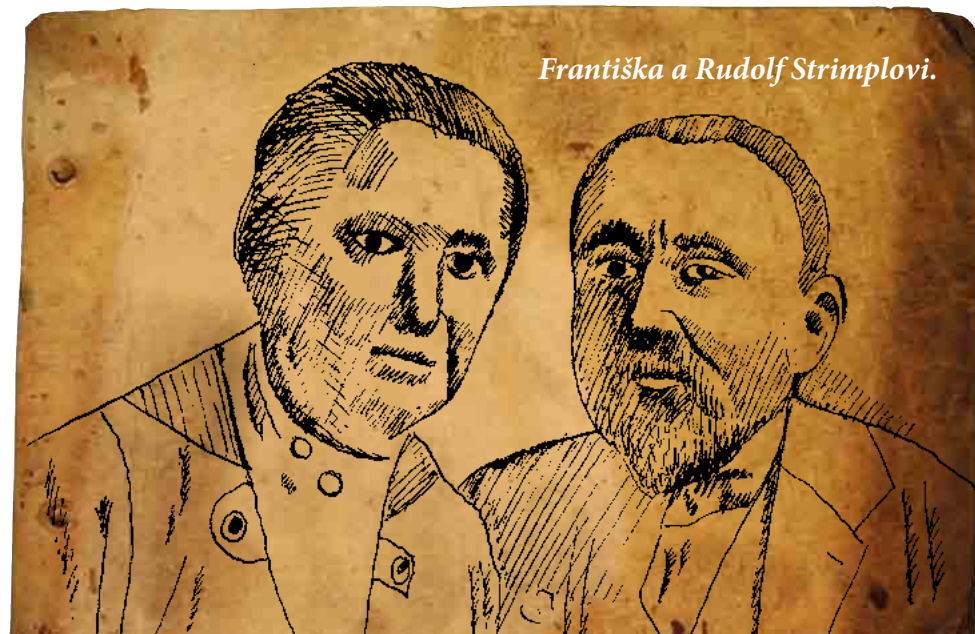
Přirozeně že ne sám – jako tehdy ještě svobodný muž si něco takového prostě nemohl dovolit už s ohledem na mínění pražské společnosti a konec konců i na pověst příští slečny. A tak tehdy jedenáctiletá dívka byla na vychování od 18. 6. 1872 u paní Marie Malé a k Náprstkovým pak přišla 15. 9. 1875. Později vystudovala a stala se učitelkou. Kromě toho byla však také

členkou „Klubu amerických dam“, spolku emancipovaných českých paní a dívek toužících po sebevzdělání a společenském úspěchu, zřízeného a působícího rovněž „U Halánků“, opět pod Náprstkovou autoritou. A proto, že se tyto jinak jako oko v hlavě strážené dámy směly rovněž účastnit přednášek, nabízených pánské části Náprstkovy society, už prakticky nic nepřekáželo tomu, aby se s ní seznámil i Rudolf Strimpl.

Nepodkládejme ovšem Vojtovi Náprstkovi vůbec nic z toho, co je dnes tak běžné, protože jeho úmysly s Františkou Vlachovou byly výhradně čisté. Nebyla ostatně sama, o koho se tak obětavě postaral. Nemůže být ale divu, že určitý patriarchální vztah k ní zřejmě přece jen měl, a tak ani pro něj nebylo zřejmě dvakrát jednoduché jen tak přát jejímu vztahu s o generaci mladším, ale už dvaatřicetiletým Strimplem - alespoň zprvu.

Konec konců ani spojení chudé učitelky s relativně movitým sedlčanským měšťanem nebylo v té době nic snadno schůdného. Jenomže proto, že Františka bylo také už poctivých dvacet, protože se Františka i Rudolf v sobě viděli a obchodník ze Sedlčan měl dobré, ne-li nejlepší reference, svatba nakonec přece jen byla, a to dne 15. srpna 1891 v Sedlčanech ve zdejším kostele svatého Martina, přirozeně že katolickém, takže můžeme již dříve naznačenou otázku Rudolfovy víry buď považovat za takto mimoděk zodpovězenou nebo tou dobou oficiálně vyřešenou.

Tou už se ovšem znovu rýsovala na obzoru nová, opět významná kapitola života Rudolfa Strimpla, zdaleka ne jen osobního.

„Tady je Rhodos, tady skákej!“

Čtyři hodiny na jih je Benešov, jinak daleko široko po obou březích Sázavy jsou jen vesnice a samoty. V oulehlích i na svazích lehká políčka a za nimi hned lesy a lesy, jehličnaté i listnaté. Kde je žula, tam je sucho a jasný písek, kde je břidla, tam je mokro, bahno a černavo.

(Jan Morávek)

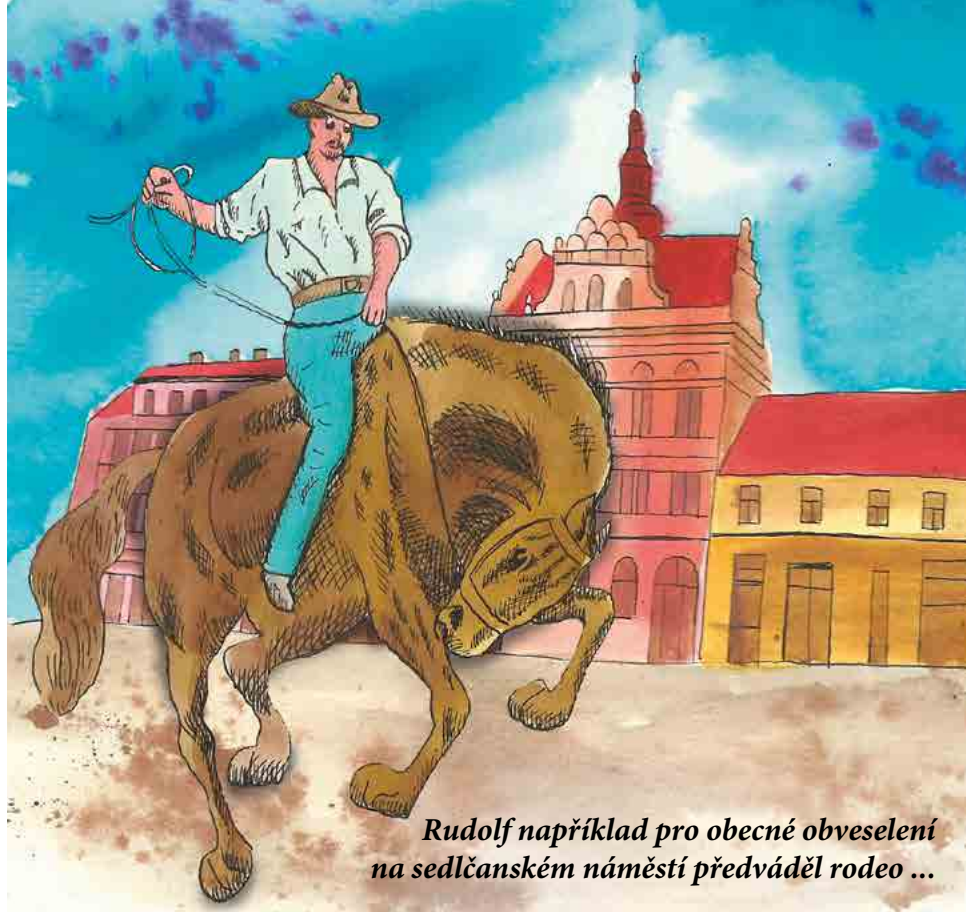
Rudolfově sestře Žofii se příchodem nové paní do sedlčanského domu nejspíš ulevilo. Starala se zde předtím o Rudolfa celých pět let a to muselo být vzhledem k jeho letoře tak akorát.

Rovněž Františka vzdala svou dosavadní kariéru zřejmě bez větších problémů. Také Sedlčany přijala ráda – krása zdejší okolní krajiny si s krásou kraje jejího dětství při Berounce nikterak nezačala, ale i bez toho: všechno jiné bylo pro ni lepší než žít dál jistě poněkud šedavý a jednotvárný život řadové kantorky v Praze, navíc s reálnou perspektivou, že už tomu nikdy nebude jinak. Tady byla manželkou váženého obchodníka a na celou řadu starostí, jimiž jistě trpěla předtím, tak mohla nyní docela zapomenout.

Proč to neřící – svazek Rudolfa a Františky Strimplových - to bylo šťastné manželství. Podle dochovaných svědectví jiných to bylo dokonce přímo ideální spojení dvou cenných lidí, plné lásky, vzájemného respektu, porozumění a rodinné idylly. K tomu navíc byla Františka Rudolfovi vydatnou pomocnicí a láskyplnou pečlivou ženou. Konečně i zde se projevoval dřívější Náprstkův vliv: Františka měla pro koníčky a záliby svého muže plné pochopení. Nebo možná Rudolfa dobře prohlédla a pro klid v rodině toto pochopení úspěšně předstírala. Přinejmenším alespoň zprvu.

Nemohla ovšem tušit, že jí Osud právě v tomto směru již brzy chystá poměrně závažnou zkoušku.

Nedá se říci, že by byl Rudolf vysloveně nespokojen. V obchodě se mu dařilo, třebaže se jeho záliby mohly leckomu jevit vzhledem k jeho postavení poněkud pošetilé. Život, který vedl v Sedlčanech, vážen a obklopen přáteli, se mu zamlouval, a teď se už i z lásky a dobře oženil a získal tak skutečný domov. Co si přát víc?

**Rudolf například pro obecné obveselení
na sedlčanském náměstí předváděl rodeo ...**

Rudolf Strimpl si ovšem přál víc. Nejprve tajně, ale během času, kdy mu přibývala léta a mohl mít dojem, že mu jeho velký sen již s konečnou platností uniká pod rukama, stále zřejměji. Nikdy totiž, ani když se ohlížel za svou jednoznačně úspěšnou kariérou kupce, nevypustil z hlavy svou snovou představu malé farmy, nebo dokonce statku, který mu bude patřit, jehož bude pánem a kde získá možnost uvést do praxe všechno to, co předtím poznal a viděl ve světě a co si celé roky potajmu promýšlel.

A tak zatímco koloniální obchod šel dobře, žena ho milovala a doma se besedovalo s přáteli a zpívalo. Avšak plán, který se zrodil v jeho hlavě už před drahnou dobou, rostl, mohutněl a stále zřetelněji a konkrétněji se nořil z říše snů. Posléze až tak, že si v kraji našel sám objekt, cíl a konečně i smysl svého příštího působení.

Jak přijaly sedlčanská společnost a konečně i Františka jeho rezignaci na zavedenou a zjevně úspěšnou živnost, je snadné si představit. Něco ta-

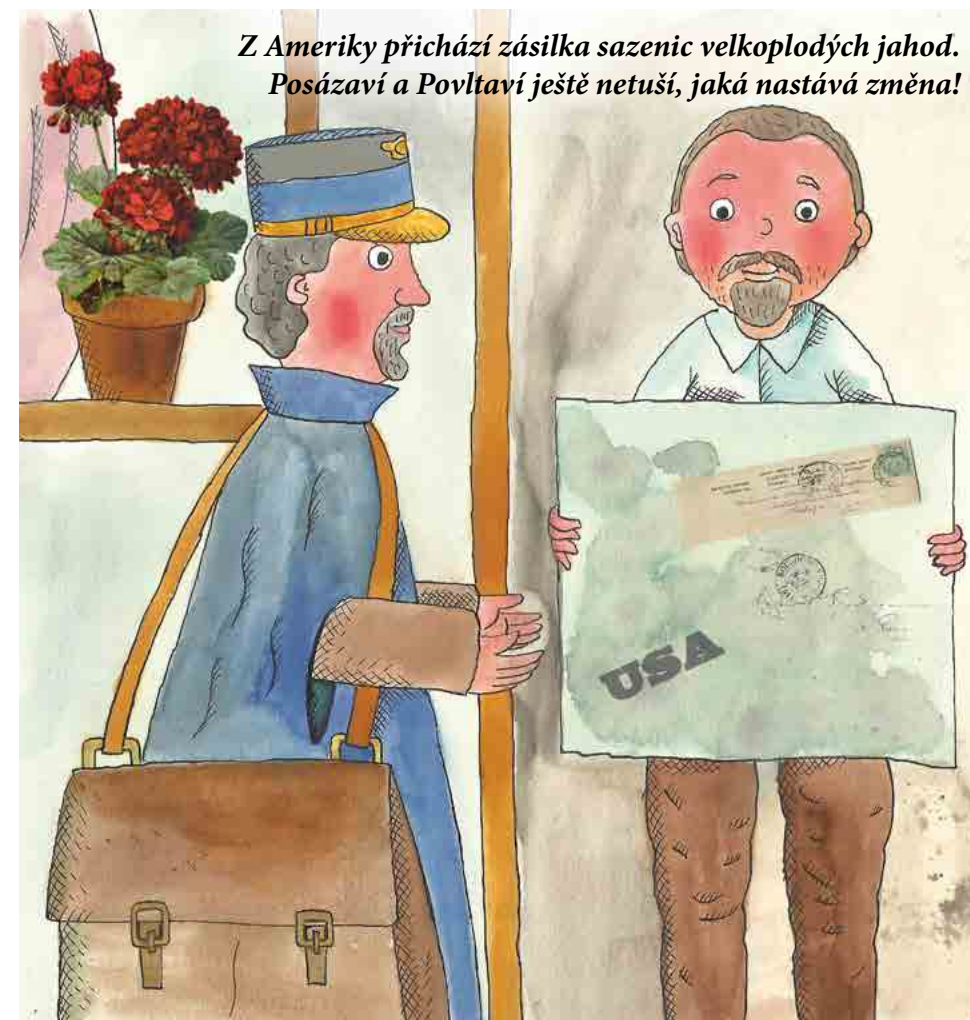
*Rudolf byl velkochovatelem
včel. Snažil se o výrobu
medoviny i medových
perníčků ...*

kového se prostě nedělalo a už vůbec ne z důvodů, které k tomuto dalšímu přelomovému životnímu kroku Rudolfa Strimpla vedly. Přes to všechno nechal Sedlčany za sebou a přes varování přátel a přes nevěřící pohledy svého okolí si v březnu roku 1895 pronajal statek Chlistov u Netvořic.

Chlistov, o kterém je řeč, je i dnes snadno k nalezení jako součást netvořické obce ležící mezi Štěchovicemi, Týncem nad Sázavou a Neveklovem. Když se zde Strimplovi usadili, byl to značně zanedbaný, jestli ne rovnou málem zbořený soubor polorozpadlých obytných a zejména hospodářských staveb, silně poznamenaný krachy a pády předchozích nájemců. Rudolf ovšem bral i tohle jako výzvu, a právě tak se ke Chlistovu postavil. A bylo vůči čemu se stavět, protože kromě vpravdě obřích úkolů, které jej zde čekaly, musel se vyrovnat a také průběžně vyrovnávat s požadavky nájemní smlouvy, kte-

ré mu skutečný majitel Chlistova (Svatovítská kapitula) nijak neulehčoval. I když jistě měl ze zlatých sedlčanských časů našetřeno, protože nebylo možné vystavit v případě jeho pádu novou rodinu přízraku bídy, šel vlastně do dost nebezpečného rizika. A přece to udělal!

Rudolfovi bylo v čase, kdy sem přišel, poctivých šestatřicet let a to už není věk, kdy se z gruntu začíná, ani dnes ne. K tomu se doteď pořád nepozdravil a ani předchozí obchodnický život rozhodně nebylo nic, co by jej mělo kdovíjak posílit na těle. Jestliže se však rozpomeneme na vervu, s kterou se už kdysi dávno vydal do světa, a s níž řešil zásadní životní roz-

*Z Ameriky přichází zásilka sazenic velkoplodých jahod.
Posázaví a Povltaví ještě netuší, jaká nastává změna!*

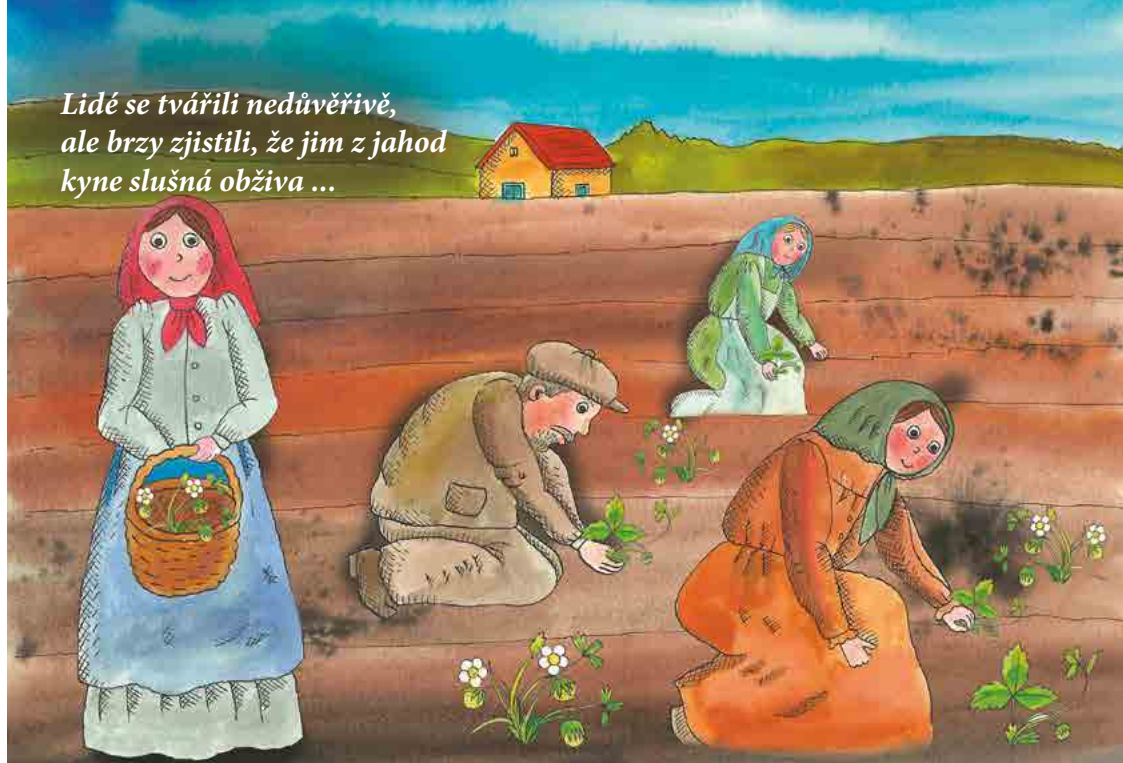
hodnutí, může toto tak silné a výrazné Strimplovo odhodlání uspět a vyhrát také na Chlistově.

První boj, ve kterém tu zvítězil, sice nebyl vyslovenou válkou, ale uvést sem jen tak Františku z teplého kupeckého bydlá asi nijak zvlášť snadné nebylo. Ale především proto, že ona svého muže opravdu milovala, a navíc ho chápala, skutečně mu rozuměla a dovedla tedy přijmout jeho cíle za vlastní, už brzy sem přestěhovala sedlčanskou domácnost a také jejich první dceru Věru. Ani u té ovšem nezůstalo, protože po ní přišly na svět Vojtěška, zjevně pojmenovaná po pražském dědovi Strimplovi, a pak ještě Marie, zřejmě po tetě, a po ní ještě Helena. Ty všechny už ovšem na Chlistově.

Jak je vidět, na Chlistově bylo neobyčejně zdravé povětří. Vytouženého mužského potomka se tak Rudolf sice nedočkal nikdy, ale to vůbec neznamená, že by jeho čtyři dcery nepatřily spolu s Františkou k samému zlatému středu jeho žití. Právě kvality života, který zde Strimplovi vedli, však

Plody velkoplodého jahodníku roku 1896 v Čechách nikdo neznal. Byl to Rudol Strimpl, který je začal jako první pěstovat!

Lidé se tvářili nedůvěřivě, ale brzy zjistili, že jim z jahod kyne slušná obživa ...

měly být jeho hlavní a bezpodmínečnou oporou na druhém bojišti, na němž bylo Rudolfovi souzeno buď zvítězit nebo padnout.

Již o něm víme, že nastupoval na chlistovské kolbiště vybaven zkušenostmi z mládí a vším, co se v životě naučil a co kde viděl, ale i poznatky a naučeními, která postupně buď osobně získal anebo vyčetl. Leč, jak tvrdí klasik, teorie je šedá a jen strom života se zelená. Jinak řečeno: teprve teď se mělo ukázat přímo v praxi, zda byly Rudolfovy prapůvodní úvahy a plány správné a jestli na jejich realizaci stačí přes svá věčná fyzická omezení, navíc v nanejvýš specifickém, ryze českém prostředí. Inu, chlistovský statek se stal jeho prubířským Rhodem a bylo na něm, co zde dokáže. Ale protože tento boj, fakticky započatý už podepsáním nájemní smlouvy s Kapitulou, prohrát jednoduše nesměl, snažil se a do úmoru pracoval na Chlistově už od prvního dne, kdy sem přišel.

Zemědělské dělníky, čeládku i děvečky Rudolf Strimpl buď převzal po svém bezprostředním předchůdci nebo najal nové. A protože opravdu měl v úmyslu držet se především toho, co měl zažité, vedle běžných jarních polních prací a chodu statku vůbec, začal už od prvního svého roku chovat včely. Ty „uměl“, o těch, jak víme, dokonce přednášel. Jenomže relativně vy-

soko položené Netvořice nebyly přece jen jako níže ležící Sedlčany, navíc obklopené příhodnými lesnatými kopci. V nových přírodních podmínkách bylo příliš větrno. Takže se tentokrát nepodařilo, alespoň v případě chovu včel a produkce medu to, na co Rudolf Strimpl spoléhal.

Avšak to, co by jiného zřejmě odradilo, bral Rudolf jen jako další výzvu, takže tento svůj nezdar přijal a naopak se vůči němu postavil čelem. Udělal až příliš dobře, protože odteď jakoby se na Chlistově i s Rudolfem něco nedobrého zlomilo.

Protože chtěl vylepšit vymrskaná pole a k tomu potřeboval hnůj, dokonce hodně hnoje, založil na statku stádo dobytka na žír. K tomu zde nechal pro ně vystavět stání, další hospodářské kůlny, a především silo, aby měl kde ukládat zelenou píci. Mimochodem, docela první v Rakousku-Uhersku.

A protože v čase mezi žněmi své polnosti vylepšoval i dál, nechal například vystřílet žulové vývěry, které bránily jejich obdělávání ve velkém, stavěl nové hospodářské obslužné cesty a odvodňoval trativody mokré lány – už brzy byly jeho předtím sotva jedlé brambory víc než ucházející a dařilo se také ovsu, žitu i dalším plodinovým odrůdám, jejichž první sadbu si nechal naposílat až z Ameriky. Postupně tak získal kvalitního osiva nadbytek, načež se zvěst o jeho prvních úspěších rozkřikla a jeho produkty byly čím dál víc žádané, a tak prodával do kraje daleko široko. To, že něco takového znamenalo zřetelné vylepšení kvality obilí a markantní zvýšení výnosů, není třeba dodávat.

Epizoda se včelami byla rychle zapomenuta, protože poté šel Rudolf Strimpl na svém malém panství naopak od vítězství k vítězství. Statek Chlistov byl už brzy uvnitř i navenek k nepoznání, protože jeho staré stavby dostaly nový kabát a ty nové, které budoval podle vzorů, spatřených kdysi za mořem, budily údiv a zároveň respekt.

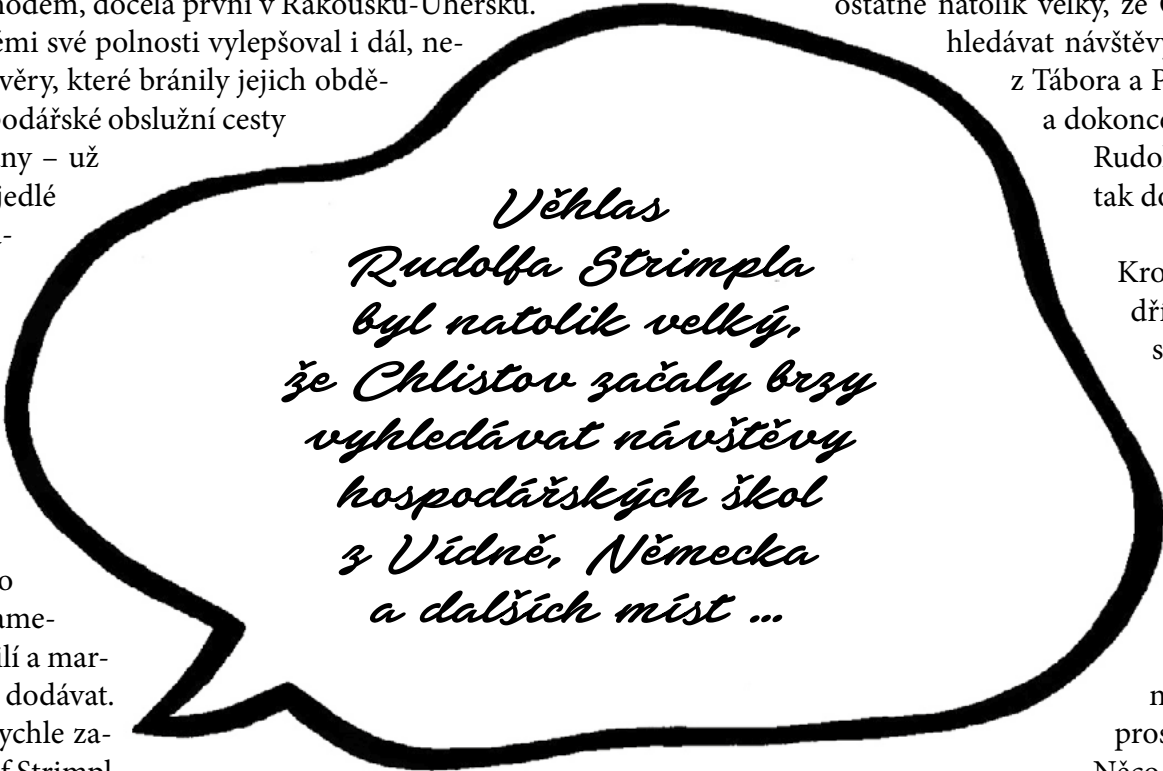
Nezůstalo ovšem zdaleka jen u vylepšování zevní podoby jeho nové

domény. Rudolf Strimpl sem totiž opět ze zámoří a z venku vůbec navozil celý park zemědělských strojů, jaké v místě předtím nikdo nikdy neviděl – moderních a na místní poměry vlastně doslova převratných. Ba co víc – naučil s nimi pracovat nejen své lidi, ale také poučené zájemce z blízka i z dále. Stejně tak, jako moderní technologie, řízení zemědělských prací a pracovní postupy, jejichž užití buď vyzpozoval už v mládí nebo se o nich dočetl ze soudobého odborného tisku, který si nechával posílat do svého nového domova.

Jedni se jeho tak zjevným úspěchům podivovali, jiní se „Amerikánovi“ pošklebovali. Ale to jen kradmo, protože podstatný je vždy jen a jen výsledek a ten se očividně nabízel. Věhlas Rudolfa Strimpla hospodáře byl

ostatně natolik velký, že Chlistov začaly celkem brzy vyhledávat návštěvy a exkurze hospodářských škol z Tábora a Prahy, ale také z Vídně, Německa a dokonce z polské části monarchie.

Rudolf tedy mohl být spokojen. Ale tak docela zřejmě stále ještě nebyl.

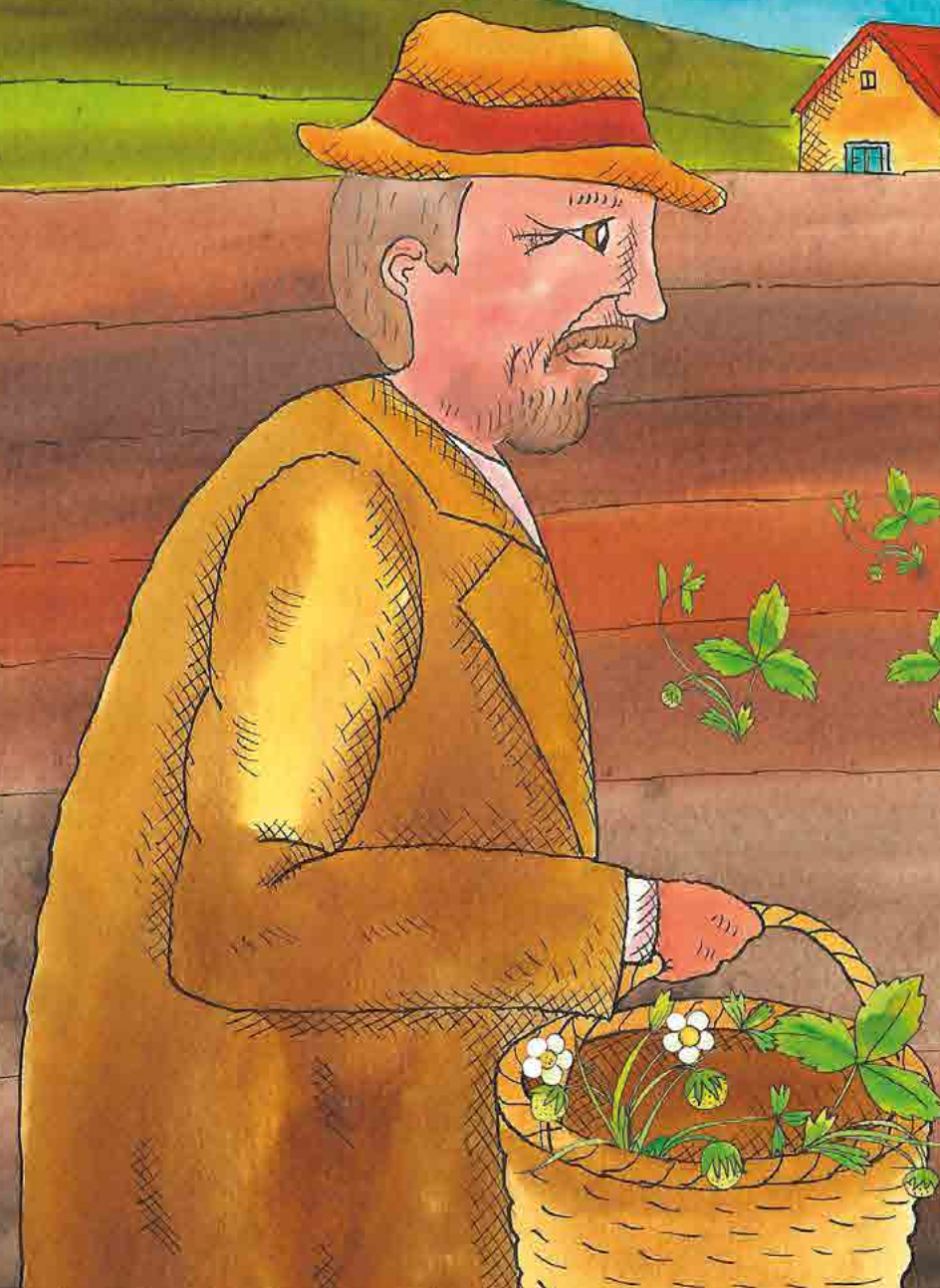

*Věhlas
Rudolfa Strimpla
byl natolik velký,
že Chlistov začaly brzy
vyhledávat návštěvy
hospodářských škol
z Vídně, Německa
a dalších míst ...*

Kromě péče o polní plodiny se už dříve věnoval zahradě, kterou při statku buď založil nebo podstatně rozšířil. Kromě běžné zelinářské produkce zde vyšlechtil a pěstoval i velkoplodé maliny na prodej a zároveň jako skvělou surovinu pro rovněž na Chlistově nově zavedenou výrobu šťávy a vína. A to je možná přesně ten moment, na který čekal a který ho posléze proslavil až po naše časy.

Něco takového nezkusil v místě nikdo předtím. Uvažoval ale asi, že pokud se v místě daří malinám, například s jahodami to musí jít také. Načež bylo příslovečné jádro pudla konečně nalezeno a Rudolfova nepokojná duše došla svého klidu. Ale protože měl v úmyslu i v oblasti pěstování jahod, které si takto umanu, postupovat naprosto převratným způsobem, docela vynechal místní vcelku nezajímavé

A jahody se krajem šířily jako lavina ...

Teletín

Krňany

Chlistov

Netvořice

odrůdy a spojil se rovnou s velkopěstitelem jahod Clarencem R. Ferrym. Právě o něm se totiž dočetl, že je v tomto oboru v USA králem. A když mohl být jakýsi Ferry králem jahod v Americe, proč by se Rudolfovi Strimplovi nemohlo cosi podobného podařit také u nás, že?

Jistě, byla to sázka. Ale se zřetelem na jasné a zejména přínosné úspěchy v celé řadě dalších směrů Strimplova chlístovského podnikání vlastně žádné velké riziko. Jestliže se nepodaří, co se dá dělat. A když ano, bude to jen dobře. Ale protože se ve skutečnosti podařilo, navíc naprosto skvěle, právě tehdy a tak došel Rudolf konečně své vytoužené celoživotní mety. Přitom ale mělo toto jeho vítězství efekt, s kterým původně nepočítal ani ve svých nejtajnějších snech.

Jahody, které si v zahradě rozmnožil a poté s nimi osázel první celé pole, bylo ovoce u nás dosud téměř neznámé. Prosté lesní jahody byly jistě všeobecně běžné a možná že i oblíbené. Nikoho však nenapadlo uvažovat o těchto zpravidla chudičkových, drobných a k tomu nijak zvlášť lahodných vlastně jen plevelných plodech jako o hledané delikatese. Ne tak ovšem Rudolf Strimpl, neboť to byl právě on, kdo přišel na možnost, jak se s jahodami prosadit a jak se s nimi navíc uplatnit na trhu. Nesměly to ovšem v žádném případě být původní lesní chudinky, nýbrž jahody nyní už výhradně v jeho stylu.

Byla to novinka a s jako takovou se svými jahodami zacházel. Jen co vzešla první úroda podle jeho představ, udělal velmi dobrý marketingový tah a obdaroval jimi své představené na Hradčanech. Co na tom, že si s nimi páni páteři dost dobře nevěděli rady? Podstatné bylo, že tak s expedicí této své nejnovější komodity začal naprosto správně. A stejně správně pokračoval i dál.

Všech sedmnáct (sic!) druhů velkoplodých jahod, které vyšlechtil a začal produkovat v nejprve uspokojivém a posléze už i příslušně dostačujícím množství, doslova překvapilo nejen kapitulní klér, ale především pražský trh. Proto mohl Rudolf Strimpl dodávat od té doby sezónu co sezónu, den co den, předním pražským lahůdkářstvím LIPPERT, DŘEVA či VANÍČEK krásné, chutné a lákavě červené ovoce, které páni šéfové velmi rádi vystavovali ve výlohách a lákali na ně své zmlsané zákazníky.

Netrvalo tedy nikterak dlouho a k paletě dosavadní nabídky chlístovského statku jahody nejen přibýly, ale již brzy jí dokonce kralovaly. Přitom víc než právem, protože se jejich ne zase tak náročná produkce Rudolfovi rentovala, ba víc než to.

Ovšemže se zase našli posměváčkové, které Strimplovo jahodaření, kde a jak mohli, zlehčovali. Avšak i těm posledním z nich zamrzl úšklebek na rtech nejpozději v momentě, když se pěstování jahod v místě a pak postupně i v celém kraji vžilo a stalo se obecně vítanou aktivitou. Prostě proto, že i když jejich doprava na pražské trhy nebyla v tom čase ani trochu jednoduchá, krejcare i koruny za jahody stržené významným způsobem doplňovaly hubené rozpočty tamních chalupníků a drobných sedláčků.

Posázaví je kraj, vzdálený od hlavního města ani ne padesát kilometrů. Dnes je to slabá hodina cesty autem, ale v době, o které píšeme, se tato vzdálenost dala počítat na celé světelné roky. Krásně a milo zde bylo sice vždycky, to ano. Se zdejší nádhernou krajinou se však neodlučně pojily také chudoba s bídou, zapříčiněné minimem možností dostatečné obživy pro zde žijící, anebo spíš jen živořící národ. Les a řeka totiž uživily jen silné a mladé, bahnitá, anebo naopak suchá, ale vždy jen drobná políčka rodila v nejlepším případě jen tak tak.

Teprve když vezmeme v úvahu, že se toto Posázaví do konce 19. století, ale také v prvních letech století následujícího dosud nevymanilo ze své původní, vlastně ještě skoro středověké podoby, že sem kultura velkoměsta neměla proč pronikat a že místní žádné jiné než naznačené možnosti obživy tedy ani dlouho potom prostě neměli, můžeme místní počínání Rudolfa Strimpla doopravdy docenit. Nejenže přivezl do kraje nové stroje a zavedl zde nové způsoby zemědělské práce. Především totiž naučil místní lidi myslet a uvažovat po novu. Zřejmě v pravý čas – jediné tak se totiž mohli vymanit ze zakletí, v kterém je kraj doposud držel.

Přitom tyto Strimplovy jahody nebyly zdaleka jen drobným vylepšením trudného žití místních lidiček, nýbrž se staly v hospodářských poměrech, převládajících i zde před první světovou válkou, významným faktorem jejich alespoň trochu slušné existence.

Pokud jde o Rudolfa osobně, ten si také toho musel být přirozeně vědom. A jistě mu to dělalo dobře, protože to vedle všeho ostatního, co pro kraj udělal, byly právě tyto jahody, jimiž tento jejich král po právu ozdobil svůj vysněný vítězný věnec.

Na drobného, věčně nějak postonávajícího kluka z pražského Židovského města to tedy byl docela slušný životní úspěch, že ano?

Sudba boha Marta

Přes četné války v posledních letech dosáhla myšlenka míru velkého pokroku. Tyto války totiž mají takřikajíc specifický ráz. Válka mezi velmocemi se považuje za něco téměř nemyslitelného.

(z úvodníku „Frankfurter Zeitung“, 1. června 1914)

Závěrem

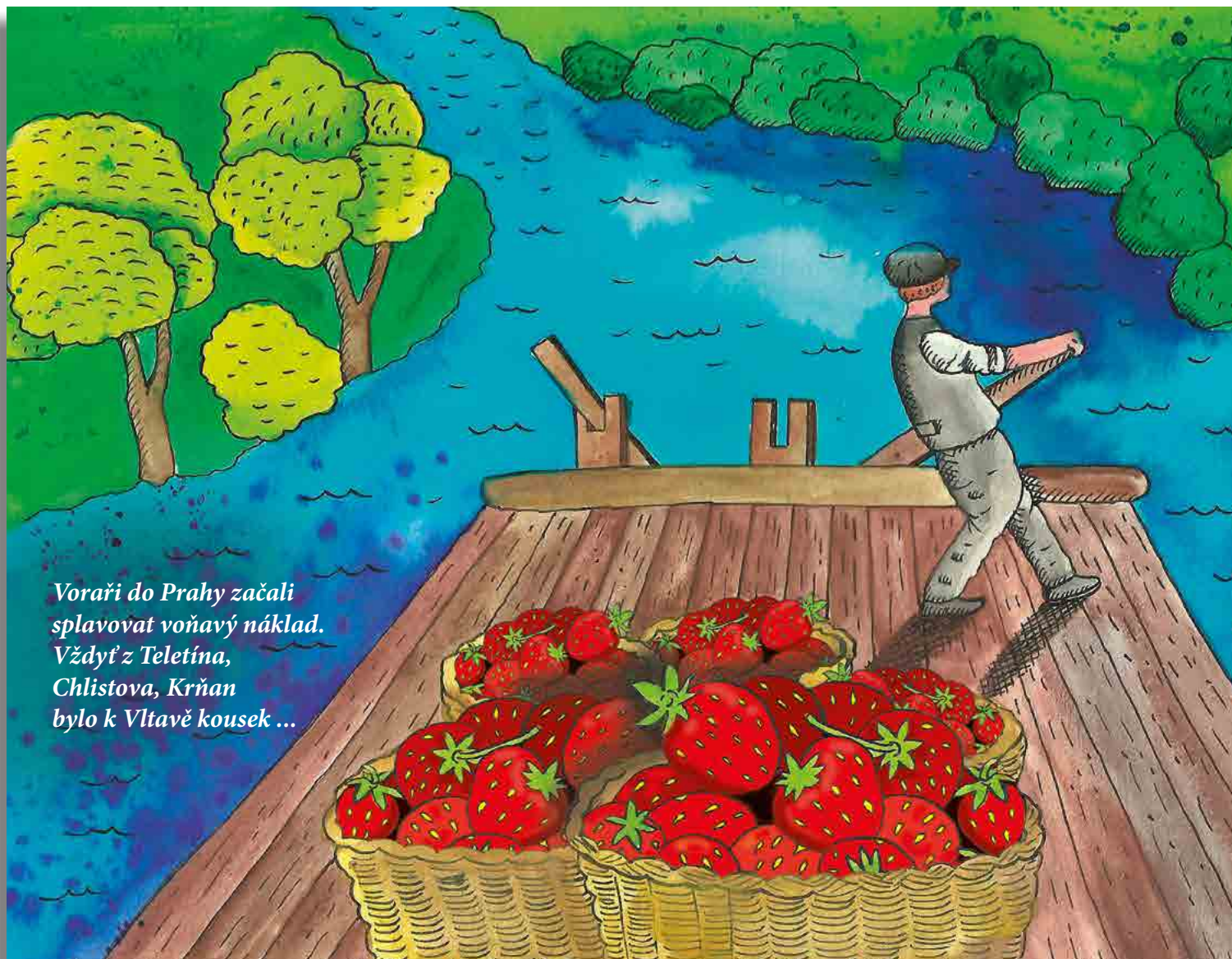
Vypadalo to, že úspěch Rudolfa Strimpla jen tak neuvadne. Anebo, lépe, že neskončí nikdy. Dokonce to tak vypadalo ještě docela dlouho.

Odbyt běžné produkce chlístovského statku byl zajištěn a o transport jahod pro pražské zákazníky se staraly dokonce desítky sezónních námezdních sil, které Rudolf angažoval pro každodenní složitou a poměrně náročnou cestu z Posázaví do Prahy a zpět. Těch deset kilometrů pěšky na parník do Štěchovic a pak až dolů k pražskému přístavišti, navíc s krosnou plnou čerstvého, ale především voňavého nákladu stálo opravdu za to a vyplatilo se svým způsobem všem zúčastněným.

Rudolf Strimpl už dávno naučil kraj hospodařit – především „na Prahu“ šly odsud výhradně prvotřídní kousky jahod,

protože všechno ostatní se zavařovalo do láhví, ze zbylých jahod se lisovaly výborné šťávy, načež z těch se zase na Chlistově kvasilo víno nebo se vyráběla nejnovější módní kulinařská novinka – jedinečná jahodová zmrzlina. Tak se snažili chalupníci v malém a Rudolf Strimpl pochopitelně en gros.

Po deseti letech, po která zde působil, se chlístovský statek pranic nepodobal té devastované ratejně, kterou si v roce 1895 původně pronajal.

*Voraři do Prahy začali
splavovat voňavý náklad.
Vždyť z Teletína,
Chlistova, Krňan
bylo k Vltavě kousek ...*

*Po prvních rozpacích
z nové plodiny začaly
jahody slavit velký
úspěch ...*

Nyní to totiž byla právě ta vzorová farma, o které kdysi tak toužebně snil v Texasu a v Kalifornii nebo dokonce už v Počernicích. To, co zde Rudolf vybudoval, se však nepodobalo ani zázraku, protože to totiž byl pravý zázrak sám o sobě. O Rudolfo Strimplovi se vědělo, že byl všeobecně vážen a respektován. Jeho třetí životní kariéra, počítaje v to jeho cestovatelská a kupecká léta, mu tedy vyšla. A jak skvěle!

*Rudolf, neduživý mladík s neutuchající touhou
po poznání, si splnil svůj sen o vlastním hospodářství ...*

Psalo se o R. S. v novinách? A v jakých?

Přitom ovšem naprosto nezpychl, jakkoli by na to případně měl právo. Dbal a staral se na statku o první i poslední a nebylo nic, co by si zde nechal uniknout. Třebaže mu pomalu táhlo už na padesátý rok, pořád vymýšlel, kam dál se napřít, a ani teď nepřestával snít o nových oblastech podnikání, kterých ještě dobude. To všechno bylo možné proto, že se při tom všem mohl plně věnovat své milované rodině, ženě i dcerkám, které byly především radostí jeho života.

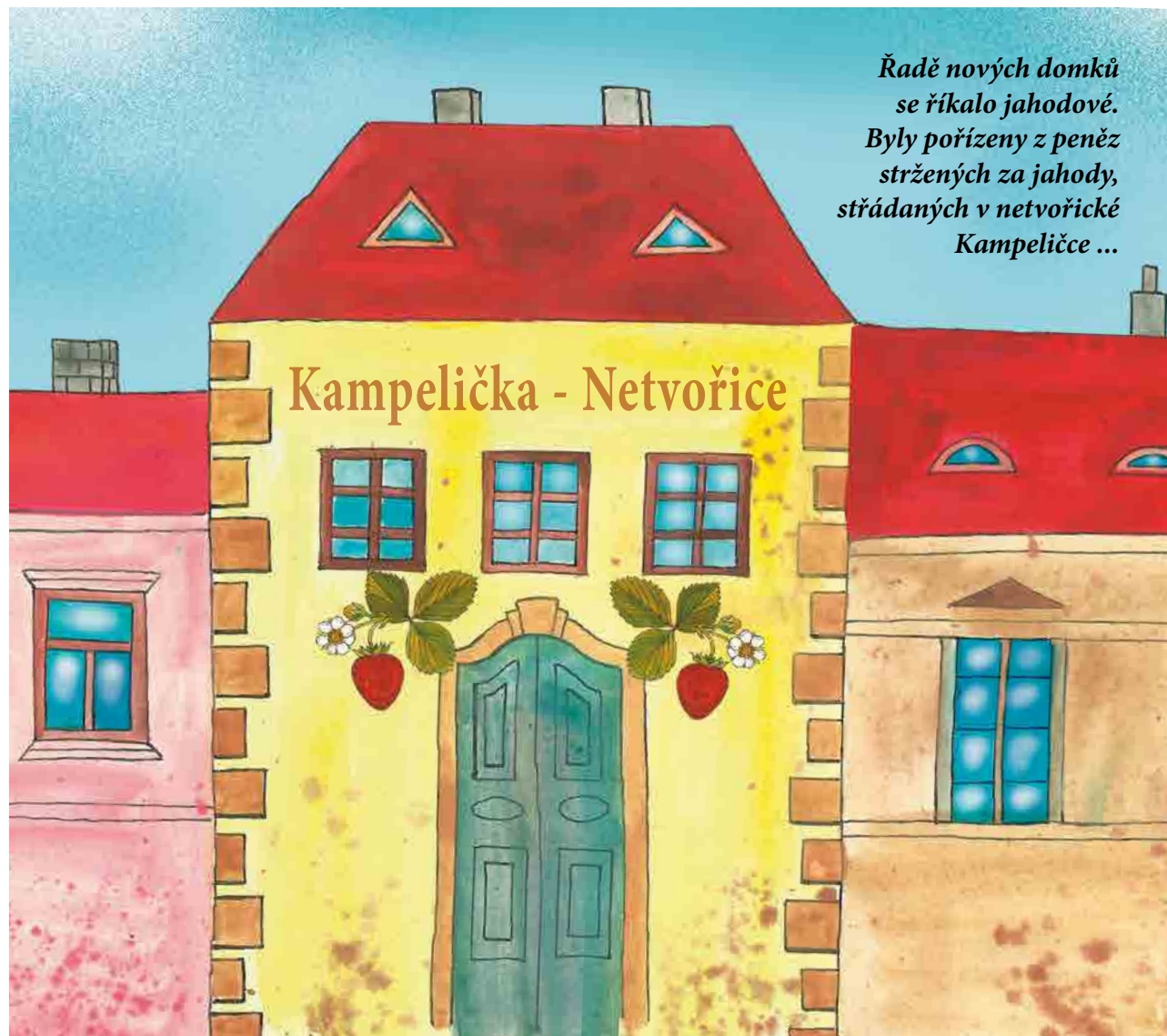
Byl to tedy stále ten přívětivý, milý a veselý Rudolf, pořád „byl k lidem“ a pořád dovedl pohovořit i s posledním podruhem. Jenomže to nebyl ani zdaleka jen jeho vlastní personál, se kterým nacházel společnou řeč. Avšak ani stále častější odborní návštěvníci jeho hospodářství, o nichž jsme již hovořili a se kterými si tak rozuměl. Rudolfa Strimpla si totiž oblíbil také jeho vzdálený soused, rakousko-uherský následník trůnu Jeho Císařská Výsost František Ferdinand d'Este, sídlící na relativně nedalekém Konoopišti a to jen co se o jeho úspěších poprvé doslechl.

Ačkoli o tomto muži hovořival hlas lidu docela jinak, Vysoký pán při svých návštěvách, které společně s arcivévodkyní Žofií a s jejich dětmi vykonali na Chlistově hned několik, mluvil a jednal s Rudolfem Strimplem přívětivě a se zjevným respektem. Jistě proto, že nemohl nevidět, čeho všeho ten sice drobný a na pohled nenápadný, nicméně až enormně schopný člověk dokázal.

Hovořivali spolu anglicky a leitmotivem jejich debat bývala většinou hospodářská témata,

o kterých se arcivévoda nechal od Rudolfa očividně rád poučovat. Jenomže návštěvu po návštěvě se loudil do jejich rozhovorů ještě další motiv: arcivévoda totiž nabízel Rudolfovi, aby se co možná rychle ujal vedení jeho velkostatků, přinejmenším v Čechách, navíc jako jejich generální ředitel.

Což o to – být to kdykoli dříve, Rudolf Strimpl by asi neodolal. Taková nabídka totiž jednoznačně patřila mezi ty, které se zpravidla neodmí-

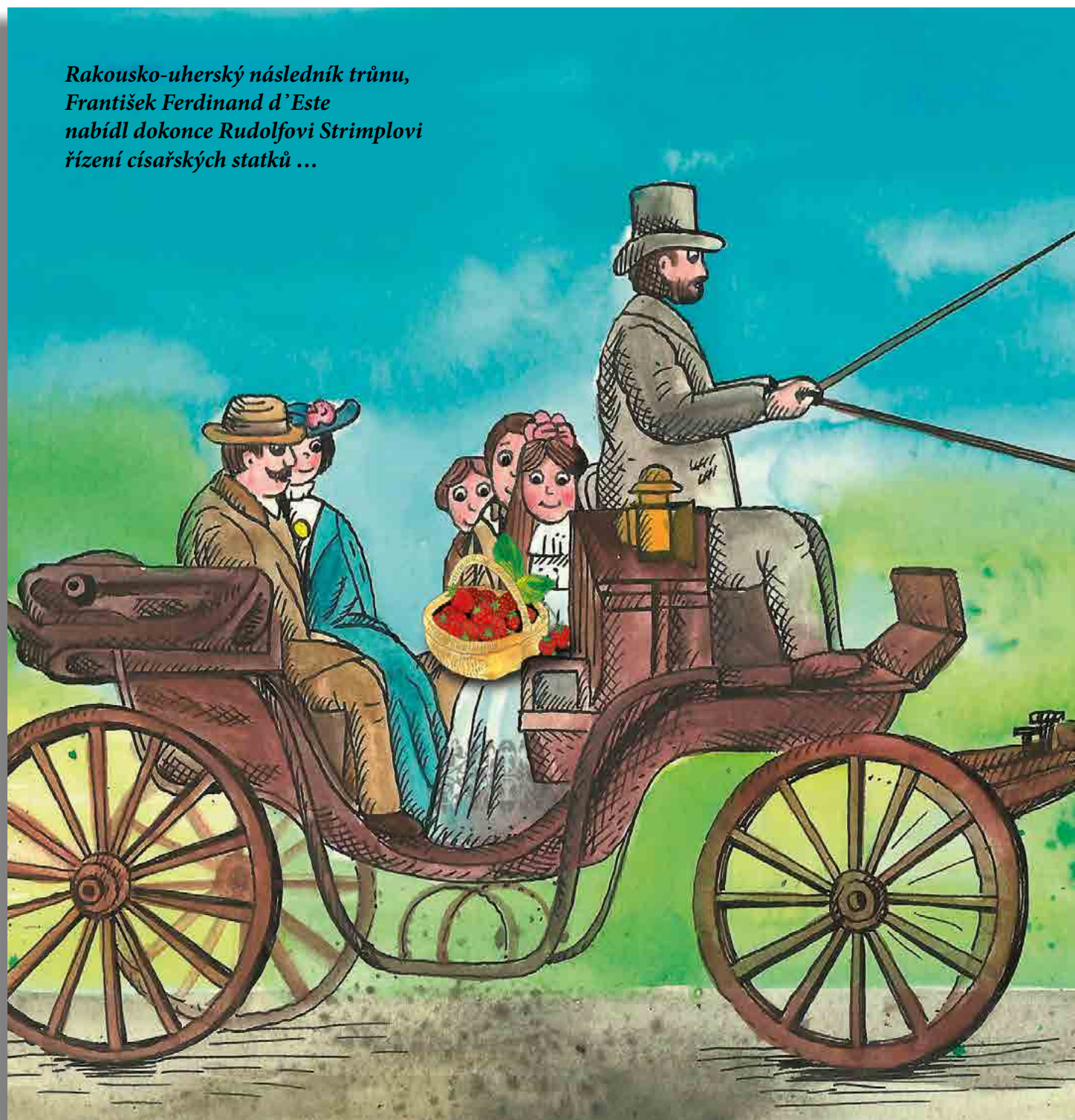
tají. To by však Rudolf musel za sebou nechat všechno, co zatím vytvořil a také svět, který si zamiloval. A navíc by se tak stal z pána sluha, byť „lepší“, nicméně toho neměl zapotřebí, teď už ne.

Otázka, zda by Rudolf dokázal odolávat vábení konopištského pána i dál, však zůstane otevřená na věky, protože přišlo Sarajevo a po něm také všechno, co už známe. Mělo se však ukázat už brzy, že i tak bylo toto téma v relaci se vším tím zlým a špatným, co posléze následovalo doopravdy, vlastně docela nepodstatné.

V roce 1914 to možná ještě šlo. Ale netrvalo dlouho a ze svobodného, Bohem nadaného tvůrce se stal podřízený, vynuceně poslušný a hlavně přísně střežený válečný dodavatel poslední třídy. Původně tak náročně renovované stavby statku znovu chátraly, ani zdejší dosud perfektně fungující technická zařízení nikdo neudržoval. Jahody ve velkém už nešlo dostat do Prahy, protože na válečné fronty rukovali jeden po druhém už i Rudolfovi vyučení zemědělské dělníci a věčně nenasytý erár rekvíroval, co se dalo - od potahů a drahých kovů přes zásoby ušlechtilého osiva až po dobytek. Jiný by se s takovým ponižením smířil a snažil by se jednoduše přežít. Ne tak ale Rudolf Strimpl, jenž - dokonale rozčarován a poničen na duchu i znovu po těle - nic podobného unést naprosto nemohl.

Chlistovský ráj tak skončil, žádný další zázrak se už nekonal. Strimplovi opustili statek v roce 1917. O Rudolfově osudu tedy tentokrát rozhodl Bůh, se kterým se dosud ani nepotkal, natož aby s ním kdy dříve počítal.

Mars, bůh války.

*Rakousko-uherský následník trůnu,
František Ferdinand d'Este
nabídl dokonce Rudolfovi Strimplovi
řízení císařských statků ...*

Ščítání všech pro a všech proti

Uprostřed válečné bídý a v situaci, kdy staré Rakousko a spolu s ním veškerý dosavadní svět, tak skvělý pro celou řadu generací, braly za své, vyklízel Rudolf Strimpl své pozice, které s takovou pílí a nasazením předtím budoval celých dvacet dva let na Chlistově. Sice už víme, proč to zřejmě nemohl neudělat, ale nevíme, proč své skvostné dílo nahradil jiným, ale podobným cílem, tentokrát v Drahonicích.

Nikoli, Rudolf se náhradou za chlistovskou rezignaci nerozhodl pro žádné radikální řešení, pro žádnou, tentokrát v pořadí již čtvrtou svou životní kariéru. Proč se nevrátil například do Sedlčan nebo k obchodování vůbec, nevíme. Měl sice určitě našetřeno, své rozsáhlé kontakty ve světě zemědělské produkce, a tak by s dalším podnikáním nebyl žádný zásadní problém ani v těžkých a složitých válečných dobách.

Konečně, v dotyčném roce 1917 byl už padesát osm roků stár a to už ani podnikaví muži jeho ražení a rozsahu zájmů nezačínají docela znovu dvakrát rádi, obzvlášť při jeho jako vždy značně sporné, a řekněme rovnou, že chatrné fyzické konstituci. Navíc s největší pravděpodobností považoval po svém zásadním činu Posázaví pro sebe za vyřízenou záležitost, a protože by mu tady všechno připomínalo Krásnou epochu, která se ani v jeho případě nikdy nemohla vrátit, Rudolf se rozhodl konat jinak.

Třebaže měl už díky svému věhlasu na slovo vzatého odborníka a výjimečného hospodáře jistě nanejvýš výraznou šanci na získání jiných postů (například v oblasti řízení vyšších zemědělských celků nebo ve státní správě), přesto předal stávající ruiny chlistovského zázraku do péče své nejstarší dcery Věry, načež se i se všemi svými zbývajícími nejbližšími odstěhoval předsud, do Drahonic.

Než se však současnému čtenáři alespoň pokusíme přiblížit očividnou ošidnost tohoto dalšího fatálního Strimplova životního kroku, je třeba uvést jej do bližších peripetií takto nastalé situace.

Zejména díky všemu, co u nás nastalo po roce 1945, něco takového současné generace určitě pochopí asi jen stěží. Nezdolným faktem ale je, že

stejně jako Praha předtím nebyla česká, ale nanejvýš česko-německo-židovská, tak i Čechy nebyly celých předchozích tisíc let výhradní doménou Čechů, nýbrž společným domovem Čechů s Němci, přičemž toto soužití zpravidla neměnně fungovalo ve dnes rovněž již zapomínaném poměru dvě ku jedné. Což zase neoddiskutovatelně znamenalo nejen, že zde žily obě národnosti pospolu, promíšený, ale že se – podobně jako například ve zpravidla ryze českém Polabí – v tehdejších Čechách nacházely celé značně rozsáhlé oblasti souvislého německého osídlení.

Drahonice, o kterých je řeč, leží na Lounsku, zhruba mezi Podbořany a Lubencem na karlovarské hlavní silnici, tedy v jižní části Poohří, chcete-li německého Egerlandu. V čase první světové války se daleko spíš jmenovaly Drahenz, protože zde žádní Češi téměř nežili, jestli vůbec. Soudem patřovala ke Žluticům a poštou k blízkým Řepanům. Po druhé světové válce tato už beztak drobná obec málem zanikla a dnes administrativně přináleží k Lubenci a může se pochlubit snad jen místní vyhlášenou státní věznicí. O to víc se ovšem můžeme podívat, že se Rudolf Strimpl, který odmítal hovořit s konopištským arcivévodou německy, odstěhoval zrovna sem.

Přesto se tak objektivně stalo.

*Za druhé světové války
byl jahodářský kraj takřka zničen jednotkami SS ...*

Strimplovi si v místě pronajali nový statek a Rudolf zde znovu začal hospodařit. Tento Jahodový král však v tomto svém exilu mohl na svůj teď už historický zázrak s jahodami zapomenout, protože těm se zde prostě nedařilo. Alespoň ne kdovíjak dobře, takže na tento zdroj příjmů mohl v Drahonících zapomenout. Za to se ale měl příležitost věnovat pěstování cukrovky, ječmene a zejména chmele. Jestli přijel do Drahoníc jen vzpomínat na předchozí úspěchy, je těžké říci. Dařilo se mu sice i tady, znovu vytvořil pro svou ženu i zbývající dcery nový domov, ale tak nějak už to nebyl on.

Za snad jediný a zřejmě poslední výboj, který Rudolf Strimpl ještě kdy podnikl, bylo založení místní české školy po převratu v roce 1918. Jinak už ale nic nebo skoro nic – bohužel!

Odešel tiše, po krátkém nachlazení, už 15. března roku 1920.

Připusťme, že předchozí řádky dvakrát optimistické nejsou. To ale vůbec neznamená, že by drahonická finální epizoda Rudolfova života jakkoli smazávala to vše velké, co kdy předtím vymyslel a vybudoval.

Možná, že v Drahonících rezignoval a opravdu zahořkl. Ostatní však na českého Jahodového krále naprosto nezapomněli. Už jeho pohřeb byl pro nanejvýš bohatou návštěvu významnou událostí.

Je jako první tamní Čech pochován na hřbitově ve Vidhosticích a od 27. srpna 1937 připomíná velká chlístovská léta Jahodového krále pamětní deska, umístěná na zdejším obytném domě.

Stojí na ní tato do mramoru vytesaná slova:

***Zde žil Rudolf Strimpl.
Z jeho moudré hlavy rostl život
jahodářského kraje.***

To jsou ovšem jen oficiální připomenutí velkého života Rudolfa Strimpla, protože jeho duch žije v Posázaví i Povltaví dodnes i bez nich. Žije v novém způsobu myšlení, který naučil místní lidi, a ti je od jeho časů dědí dál generaci po generaci. Žije také v pracovních návycích, které jim nabídl, aby pak zachránily je i celá příští pokolení před nejhorší bídou v letech, jež neměla zejména v tomto kraji s dávným kouzlem Krásné epochy už vůbec nic společného.

Rudolf Strimpl zde však žije dál také v každé jahodě, která tu vyrostе, aby potěšila, chutnala, posloužila a připomínala tak svého dávného krále - neduživého slabého chlapce, který se nikdy tak docela nepozdravil, ale přesto se stal velkým a silným mužem.

Z Ameriky do Čech - Jahodový král Rudolf Strimpl

Na závěr jsme ponechali autentické fotografie z doby Rudolfa Strimpla. V druhé polovině 19. století již Amerika naznačovala, co znamená odhození okovů staré Evropy a rozvíjela se nevídaným tempem. Bylo to nádherné období, kdy každý měl šanci. Umanutý Rudolf v touze najít svoje políčko pro vypěstování všeho, o čem snil, ho v Americe nenašel. Tedy našel, ale neměl

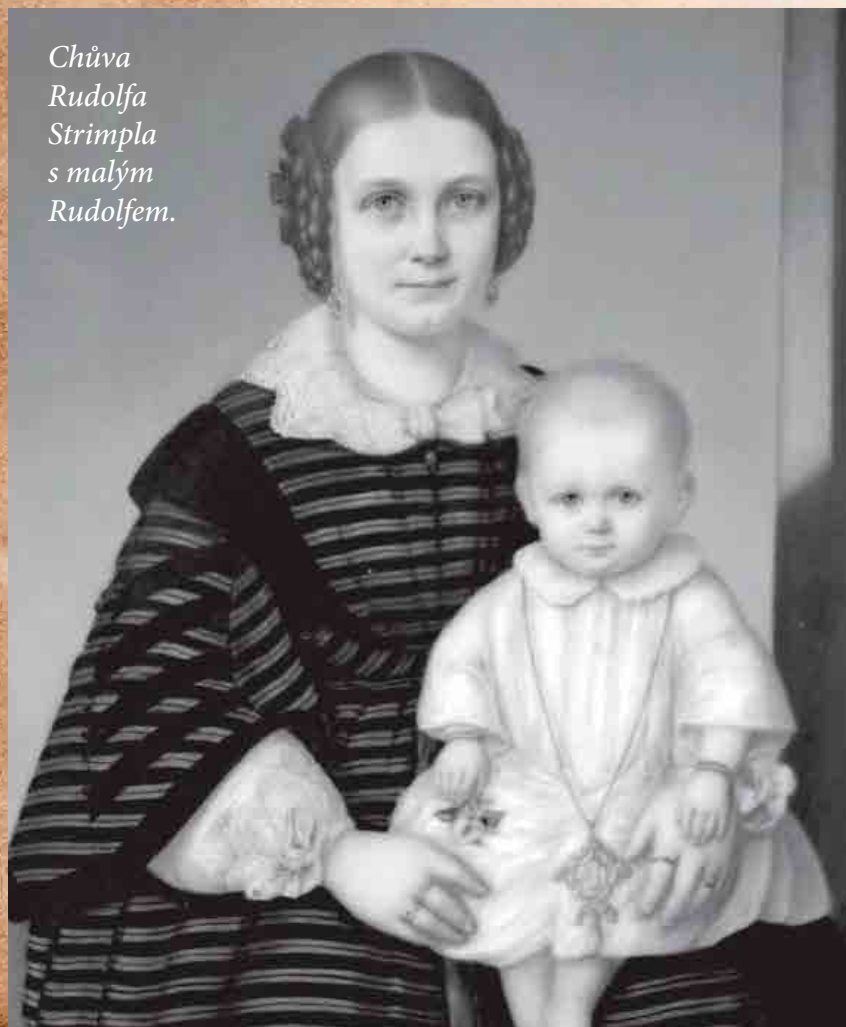
sílu pole sám obdělávat, a tak šel krajem a sbíral zkušenosti. Vrátil se domů a bohatě je zúročil. Vlastně v tom je poselství minulých stránek. Mít sen, jít za ním a vnímat, jak se kde žije, jak se co dělá. Pak mohl na Sedlčanském náměstí jezdit na koni jako na rodeu, kreslit obrazy, pěstovat včely, maliny a nakonec dát velkoplodé jahody všem v širokém okolí svého statku na Chlístově a okolí. Bylo toho daleko víc. Rady a zkušenosti si nenechával pro sebe. A dělal by to určitě dnes jako před 120 lety.

Rudolfe, děkujeme za sladké jahody i za vše, co jsi pro naše předky udělal.

Václav Šmerák,

který v jedné části chlistovského statku Rudolfa Strimpla takřka 16 let žil.

*Chůva
Rudolfa
Strimpla
s malým
Rudolfem.*

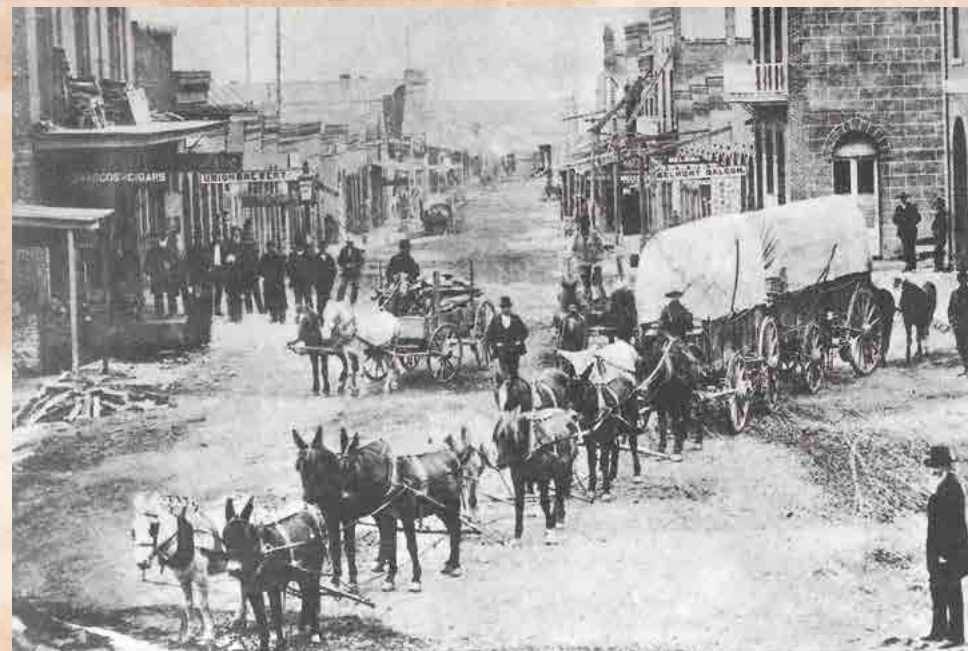
*Rodiště Rudolfa Strimpla –
Kaprova ulice
na Starém městě pražském.*

*A Kaprova
ulice jinak.*

Trh na Havelském náměstí, kousek od Kaprovy ulice při cestě na Příkopy.

Malé srovnání s Divokým západem.

A jsme na Příkopech na konci 19. století.

Ve srovnání Prahy s Amerikou té doby je patrný značný rozdíl ...

Rudolf se živil kdesi na americké pile a snil o vlastním poli, na které nebylo.

Táhlo ho to domů, tam věděl, že vše zvládne a našel i svoji Františku.

Chlistov pamatoval jistě Kelty, ale jahody zažil poprvé.

Teletín na fotografii z konce 19. století.

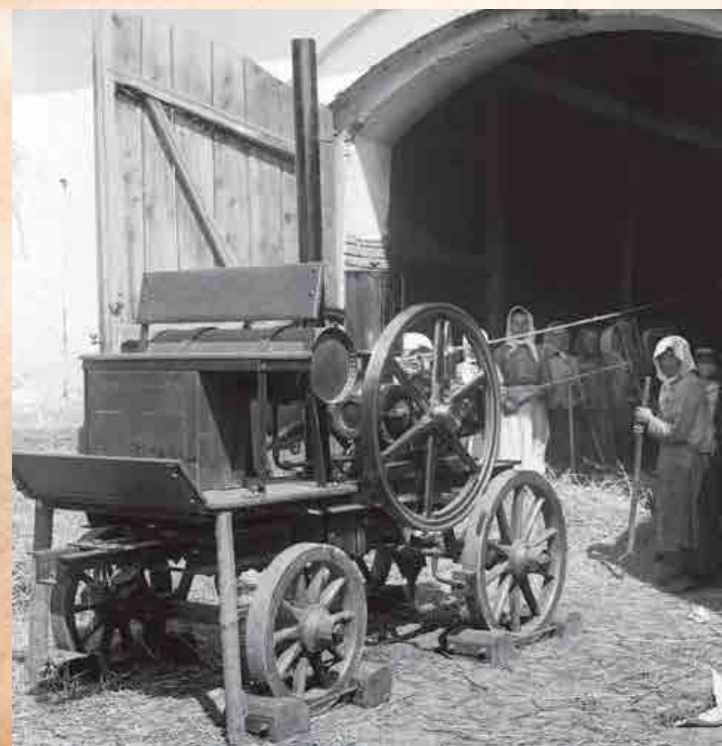
A konečně pronajatý statek na Chlistově nad Teletínem.

Teletín mezi Vysokým Újezdem a Krňany na mapě z roku 1840.

Rudolf Strimpl s celou rodinou.

Na Chlistově a okolí se brzy seznámili s tím, co viděl Rudolf v Americe.

A místní v Teletíně i přespolní měli o čem mluvit.

Ještě jeden pohled na Teletín od pana Dvořáka z Davle, foto kolem roku 1930.

*Kaplička
sv. Jana Nepomuckého
v Teletíně, v té době
stoletá, dnes dvě stě letá.*

*Tak vypadal
jahodář té doby
a pověstné lísky
na jahody.*

*Pohled z blízkého vršku Máje do Svatojánských proudů
– tenkrát ještě nezatopených.*

*Možná, že právě zde kárá následník trůnu Ferdinand d'Este
syny za pošlapání jahod - možná.*

*Vděční obyvatelé Povltaví uctili jeho památku pamětní deskou
na chlistovkém statku – a bylo za co vděčit.*

*A vše o kraji mezi
Vltavou a Sázavou
naleznete
ve stejnojmenné
knížce –
Mezi Vltavou
a Sázavou.*

Rudolf Strimpl v datech

1859 - 9. května narozen v Praze

1877 - maturita na reálném gymnáziu
odchod do Počernic
počátky u železářského mistra Blechy v Praze

1879 - učení ve Vídni

1881 - návrat do Prahy
pěšky do Alp, do Itálie, do Terstu a do Německa

1882 - pobyt v Texasu

1883 - nakrátko zpět v Praze
druhá cesta do USA a pobyt v Kalifornii

1885 - definitivní návrat do Prahy

1886 - pobyt v Sedlčanech

1895 - 15. srpna svatba s Františkou Vlachovou

1919 - odchod z Chlistova do Drahonic

1920 - 15. března zemřel v Drahonicích

Literární životopis: Jindřich Brož, Václav Šmerák
Kresby: Magdaléna Timplová
Historické podklady, kroniky rodu Strimplů: Václav Šmerák
Spolupráce: Ludmila Vodehnalová
Historické fotografie: archiv Muzea hlavního města Prahy

Editor: Václav Šmerák
Grafická úprava, sazba: Magdaléna Timplová

Korektury 4 Advantage
Vydalo Mezi řekami, z.s.
Vytiskl Tisk do 1000
52 stran, první vydání, Krňany 2016

Info sešity a knihy o regionu mezi Vltavou a Sázavou si můžete objednat na adrese:

Mezi řekami, Krňany 86, 257 44, mail: info@mezirekami.cz, mob. 603196678
Nebo na obecním úřadě v Krňanech, v Muzeu Netvořice, Kamenném přívodu, Hradištku, Davli, Štěchovicích v Tabáku a v knihkupectví Daniela

www.mezirekami.cz/Facebook.com/mezirekami

© Mezi řekami, z.s

ISBN 978-80-260-9944-4

knihkupectví
Daniela

**klasické kamenné i
internetové knihkupectví**

- beletrie
- učebnice
- odborná literatura
- mapy

Masarykovo náměstí 100, 256 01 Benešov

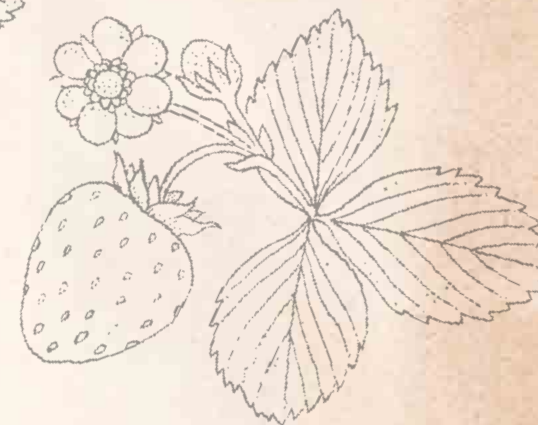
www.knihkupectvi-daniela.cz

obchod@knihkupectvidaniela.cz

telefon: 317 729 283

Knížky Společenství Mezi řekami koupíte
v knihkupectví Daniela a nebo na akcích Společenství.
Mob. 603196678, e-mail: info@mezirekami.cz

ISBN 978-802609944-4

9 788026 099444